

IX

Krajowe Forum Informacji Naukowej i Technicznej

W Y M I A N A I N F O R M A C J I
I R O Z W Ó J P R O F E S J O N A L N Y C H
U S Ł U G I N F O R M A C Y J N Y C H
W E D U K A C J I , N A U C E I K U L T U R Z E
N A R Z E C Z S P O Ł E C Z E Ń S T W A
O P A R T E G O N A W I E D Z Y

ABSTRAKTY REFERATÓW

ORGANIZATOR KONFERENCJI

Polskie Towarzystwo Informacji Naukowej

WSPÓŁORGANIZATOR

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

IXth
National Forum
for Scientific and Technical
Information

I N F O R M A T I O N E X C H A N G E
A N D P R O F E S S I O N A L I N F O R M A T I O N
S E R V I C E S D E V E L O P M E N T
I N E D U C A T I O N , S C I E N C E A N D C U L T U R E
F O R T H E B E N E F I T O F
K N O W L E D G E - B A S E D S O C I E T Y

PAPERS' ABSTRACTS

CONFERENCE ORGANISER

Polish Society of Scientific Information

CO-ORGANISER

Institute of Librarianship and Scientific Information
University of Silesia, Katowice

Zakopane, September 25th-28th, 2007

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr Mariola AUGUSTYNIAK
Uniwersytet Łódzki
Biblioteka

**Wpływ rozwoju automatyzacji w bibliotekach
na formę i jakość działalności informacyjnej**

Rozkwit komputeryzacji zmienił oblicze współczesnej biblioteki, która musi sprostać w swojej codziennej działalności, również w zakresie oferowanych usług informacyjnych, wymaganiom czytelnika XXI wieku. Można zadać sobie pytania:

- w jaki sposób rozwój automatyzacji w bibliotekach wpłynął na realizację zadań biblioteki w sferze działalności informacyjnej,
- jakie znaczenie dla realizacji zadań związanych z działalnością informacyjną ma współpraca międzybiblioteczna,
- jak zmieniła się forma korzystania z biblioteki przez czytelników w dobie rozwoju komputeryzacji i bibliotecznych systemów automatycznych,
- jak przeobrażenia współczesnej biblioteki oceniają czytelnicy.

Próba odpowiedzi na te pytania może stanowić obraz ewolucji współczesnej biblioteki. Zagadnienia te obejmują nowoczesne tendencje w zakresie realizacji najważniejszej funkcji biblioteki w dzisiejszych czasach, jaką jest profesjonalna obsługa czytelnika, a więc magazyny otwarte z wolnym dostępem do półek, komputerowe katalogi, w tym również katalogi centralne, ze szczególnym uwzględnieniem NUKAT i KARO, elektroniczne zamawianie i rejestracja wypożyczeń, a także dostęp do Internetu i źródeł elektronicznych.

**The Development of Library Automation
and Its Influence on the Form and Quality of Information Activity**

The development of computerization has changed the face of a modern library, which has to cope in its everyday activity with the needs of the 21st century users, also as far as information services are concerned.

The following questions arise:

- how the evolution of the library automation has affected the realization of the library tasks in a sphere of information activity,
- how important and necessary for the realization of the new forms of information activity is the interlibrary cooperation,
- how the form of using the library by readers has changed in the age of computerization and library automatic systems,
- how the transformations of the modern library are evaluated by the readers.

The attempt of answering these questions can illustrate the library evolution in contemporary world. These problems include modern trends in the range of realization the most important library functions nowadays: professional user service, open access resources, computer catalogues, central catalogues with particular consideration of NUKAT and KARO, electronic ordering and lending registration, as well as access to the Internet and electronic sources.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr hab. Wiesław B A B I K
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

ISKO PL
– nowa płaszczyzna współpracy naukowej
w dziedzinie organizacji wiedzy w Polsce i na świecie

Profesjonalne organizacje międzynarodowe odgrywają ważną rolę w kreowaniu i kształtowaniu współpracy naukowej, krajowej i zagranicznej specjalistów z różnych dziedzin. Przedmiotem wystąpienia będzie działalność międzynarodowej organizacji o nazwie Międzynarodowe Stowarzyszenie Organizacji Wiedzy (International Society for Knowledge Organization – ISKO). Organizacja ta obecnie działa w 50 krajach, w tym w Polsce, i ma prawie 20 narodowych oddziałów (chapters). Powinna ona zainteresować specjalistów (teoretyków i praktyków) informacji naukowej w Polsce, przede wszystkim ze względu na możliwości, jakie stwarza polskim specjalistom z dziedziny informacji naukowej. Stąd celem wystąpienia będzie prezentacja celów, zadań, struktury oraz programu działalności ISKO w Polsce na najbliższe lata a także dotychczasowych osiągnięć ISKO w Polsce i na świecie. Zostaną one przedstawione na tle międzynarodowej działalności ISKO, jej celów i zadań, struktury organizacyjnej oraz różnych form aktywności, w tym w zakresie współpracy międzynarodowej i działań wydawniczych.

ISKO PL – a New Opportunity for Scientific Cooperation
in the Field of Knowledge Organization in Poland and all over the World

International professional organizations play a significant role in creation and shaping of scientific cooperation, both national and external, of the specialist in various domains. The paper deals with the activity of the International Society for Knowledge Organization – ISKO. This international organization currently operates in 50 countries, including Poland, and unites almost 20 national chapters. It should be attractive for the specialists (theoreticians and practitioners) of scientific information in Poland, mainly due to the opportunities it creates. Hence, the paper aims at presenting the goals, tasks, structure and programme of activity of the ISKO in Poland for the forthcoming years as well as describing the ISKO's hitherto achievements in Poland and worldwide. They will be introduced against the background of the ISKO's international activity, its objectives and responsibilities, organizational structure and various forms of activity, including international cooperation and publishing.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

dr hab. Wiesław B A B I K
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

**Języki informacyjno-wyszukiwawcze stosowane w indeksach
i ich rola w organizacji i udostępnianiu informacji**

Indeksy są jednym z rodzajów systemów informacyjno-wyszukiwawczych. Nie zawsze uświadamiamy sobie fakt, że są w nich stosowane różne języki informacyjno-wyszukiwawcze, stąd przedmiotem wystąpienia będzie prezentacja i omówienie różnych postaci obecnie stosowanych indeksów, zwłaszcza zamieszczanych w książkach i czasopismach, zarówno w wersji tradycyjnej, jak i w wersji elektronicznej, przede wszystkim w aspekcie stosowanych w nich języków informacyjno-wyszukiwawczych. Wnikliwej analizie zostanie poddana ich struktura i funkcje. Zostanie też podjęta próba obalenia istniejących w tej dziedzinie pewnych mitów, a także próba ustosunkowania się do najnowszych form prezentowania indeksów. Zostaną porównane indeksy tradycyjne z elektronicznymi oraz zaprezentowane zostaną nowe, nietypowe formy indeksów. Temat wystąpienia skłania do zwrócenia szczególnej uwagi na różnorodność języków informacyjno-wyszukiwawczych stosowanych w indeksach, a więc na narzędzia lingwistyczne tych systemów, które to instrumenty m.in. determinują postaci indeksów. Zostaną pokazane dodatkowe możliwości tkwiące w elektronicznych formach indeksów oraz pewne pułapki czyhające na ich twórców. Takie podejście stwarza możliwość kompleksowego i nowoczesnego spojrzenia na ten typ systemów oraz pokazanie ich roli w organizacji i udostępnianiu informacji w nowoczesnych systemach informacyjno-wyszukiwawczych, co nie zawsze jest zauważane i doceniane w praktyce ich tworzenia i wykorzystywania.

**Information-Retrieval Languages Applied in Indexes
and Their Role in Information Organization and Dissemination**

Indexes are a particular type of information-retrieval systems. It is not always apparent that they involve the use of various information-retrieval languages, that's why this paper is oriented on the presentation and description of a variety of indexes' forms currently used, especially in monographs and serials, in both traditional and electronic version, mainly regarding the information-retrieval languages applied in them. Their structure and functions is thoroughly analysed. The attempts to overturn several myths in this field and to assume the attitude to the latest means of indexes presentation are made. The paper also contains a comparison of traditional and electronic indexes as well as an introduction of the new, unconventional forms of indexes. Special attention is paid to the heterogeneity of information-retrieval languages constituting the linguistic tools for indexes and determining their forms. Additional options of electronic indexes and some traps threatening to their authors are revealed. Such an approach enables the author to look in a complex and modern way at the systems of this type and to show their role in information organization and distribution in the contemporary information-retrieval systems – the role not always noticeable and appreciated in the practice of systems' formation and exploitation.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr Agnieszka B A J O R
Uniwersytet Śląski, Katowice
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

**Analiza ilościowa polskiego piśmiennictwa bibliologicznego
za lata 1937-2004.
Wybrane zagadnienia**

Podstawowym źródłem wiedzy na temat krajowej bieżącej produkcji wydawniczej w zakresie księgoznawstwa jest „Polska Bibliografia Bibliologiczna”, która ukazuje się od 1947 r. i stanowi kontynuację opracowywanej przez Władysława Tadeusza Wisłockiego oraz drukowanej w latach 1914-1922 „Bibliografii bibliofilstwa i bibliografii polskiej”, a następnie „Bibliografii bibliografii, bibliotekarstwa i bibliofilstwa”, zamieszczonej jako dodatek do „Przeglądu Bibliotecznego” w latach 1928-1936.

„Polska Bibliografia Bibliologiczna” przynosi informacje o wydawnictwach zwartych, ciągłych oraz artykułach i fragmentach z zakresu szeroko pojętej nauki o książce. Zawartość bibliografii jest podzielona na siedem zasadniczych działów, obejmujących informacje na temat: nauki o książce, dokumentacji i informacji naukowej, bibliografii, struktury i dziejów książki, wytwarzania książki, bibliotekarstwa oraz użytkowania książki.

Celem badania stało się ukazanie zmian ilościowych, jakie następowały w polskim piśmiennictwie odnotowanym na łamach „Polskiej Bibliografii Bibliologicznej” od początku istnienia tego wydawnictwa w dziesięcioletnich przedziałach czasowych (1947-1997). Uwzględniono również wydany po wojnie rocznik za lata 1937-1944 oraz ostatni, jaki ukazał się w druku, za 2004 r. Zanalizowano więc osiem roczników dziesięcioletniej bibliografii, zwracając uwagę na przekształcenia struktury spisu (tworzenie nowych działów i poddziałów) oraz liczbę zgromadzonych w poszczególnych działach opisów bibliograficznych, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju piśmiennictwa z zakresu informacji naukowej.

**Quantitative Analysis of Polish Book Studies Literature
from 1937 to 2004.
Selected Issues**

„Polish Bibliography of Library Science” is a fundamental source of knowledge about national current publishing production in the field of book science. It has been published since 1947 and constitutes a continuation of “Bibliography of Bibliophilia and Bibliography in Poland” elaborated by Władysław Tadeusz Wisłocki and printed in the years 1914-1922 and later “Bibliography of Bibliography, Librarianship and Bibliophilia”, which was being inserted as an appendix to the “Library Review” journal in the years 1928-1936.

„Polish Bibliography of Library Science” brings information on monographic and serial publications as well as articles and excerpts regarding broadly defined book science. The bibliography contents is divided into seven basic sections covering information on: book science, documentation and scientific information, bibliography, book structure and history, book production, librarianship and use of book.

The research was aimed at revealing quantitative changes in polish publications recorded in “Polish Bibliography of Library Science” which occurred from its establishing at ten-year-long intervals (1947-1997). The issue covering the years 1937-1944, published after war, as well as 2004 yearbook (the latest issue published) were also taken into consideration. Thus eight yearbooks of this bibliography were examined, with attention being paid to structure transformations (creation of new sections and subsections) and the number of bibliographic descriptions collected in particular sections. The development of literature in the field of scientific information was thoroughly investigated.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

dr Hanna BATOROWSKA
Akademia Pedagogiczna im. KEN, Kraków
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

Modele kultury informacyjnej upowszechniane przez biblioteki szkolne

Konieczność transformacji biblioteki szkolnej nie ulega zakwestionowaniu. Zatem wzorując się na tzw. trójkącie G. Nadlera obrazującym przechodzenie od stanu obecnego do stanu teoretycznie idealnego można przyjąć strategię działań zmierzających do utworzenia szkolnych centrów odpowiedzialnych za krzewienie kultury informacyjnej w szeroko pojętym środowisku wychowawczym i edukacyjnym ucznia. Na szczycie trójkąta umieszczono model biblioteki szkolnej, który mógłby być idealnym w dalszej perspektywie. Jest to model placówki pełniącej funkcje centrum oświatowego środowiska lokalnego a zarazem centrum kultury informacyjnej społeczności lokalnej. Modelem proponowanym jest szkolny ośrodek biblioteczno-informacyjny (szkolne centrum informacji) wzorujący się na organizacji „biblioteki jakości”, „biblioteki uczącej się” i „biblioteki inteligentnej”. Natomiast model, który jawi się w obecnej praktyce szkolnej jako „ulepszony” łączony jest z wizją internetowego centrum informacji multimedialnej.

Każdemu z powyższych modeli można przypisać charakterystyczny typ kultury organizacyjnej biblioteki szkolnej oraz określić model kultury informacyjnej w danym typie. Wyodrębniono cztery podstawowe typy kultury organizacyjnej, tj. zachowawczą, pragmatyczną (profesjonalną, zadaniową), kulturowego współdziałania (adaptacji), technokratyczną (wirtualną) oraz odpowiadające im modele kultury informacyjnej, tj. model stereotypowy (pasywny), aktywny, innowacyjny i prognostyczny.

Information Culture Models Popularized by School Libraries

The necessity of school library transformation is out of question. Therefore, following so called G. Nadler triangle illustrating the transition from current state to theoretically ideal one, it is possible to adopt a strategy of actions aimed at creation of school centers responsible for information culture propagation in a broadly understood educational environment of a pupil. A model of school library which could be considered ideal in the further perspective would be situated at the top of a triangle. It is the model of the institution performing a function of the educational centre in local environment as well as the information culture centre for the benefit of local community. Proposed is a model of school library-information centre (school centre of information) following the conceptions of “a quality library”, “a learning library” and “an intelligent library”. The model considered in current school practice as “improved” is connected with a vision of the Internet multimedia information center.

Each of the above models can be associated with a characteristic type of school library organizational culture and it is possible to define a model of information culture in each given type. The following four basic types of organizational culture are depicted: preventive, pragmatic (professional, work-oriented), of cultural cooperation (adaptation) and technocratic (virtual) – corresponding to particular models of information culture: stereotypical (passive), active, innovative and prognostic respectively.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

prof. dr hab. Bożenna B O J A R
Uniwersytet Warszawski
Katedra Hungarystyki

Czy to już koniec języków informacyjno-wyszukiwawczych?

Is This the End of Information-Retrieval Languages?

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr Halina BRZEZIŃSKA - STEC
Uniwersytet w Białymstoku
Biblioteka Uniwersytecka im. J. Giedroycia

**Podlaska Biblioteka Cyfrowa
jako źródło informacji regionalnej**

Referat dotyczy Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej (PBC), jej miejsca i wkładu w tworzenie polskich zasobów edukacyjnych i kulturalnych Internetu, stanowiących trwały element rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce. Utworzenie PBC wpisuje się nie tylko w założenia Narodowego Planu Rozwoju Polski w zakresie budowania społeczeństwa informacyjnego (e-Polska) i rozwoju edukacji, ale przede wszystkim w strategię rozwoju województwa podlaskiego.

W wystąpieniu omówione zostaną podstawowe cele projektu oraz przedstawione cztery kolekcje tworzące zbiory PBC, ze szczególnym uwzględnieniem piśmiennictwa regionalnego. Szczegółowej analizie poddane zostaną zasoby obejmujące dokumenty dotyczące Podlasia znajdujące się w bibliotekach Białegostoku, prasa białostocka okresu międzywojennego i PRL, a także cyfrowe kopie ulotek, plakatów, afiszy, zaproszeń, katalogów wystaw i targów oraz inne druki ulotne dotyczące tego regionu. Obecnie w kolekcji „Regionalia i Dokumenty Życia Społecznego” znajduje się 745 dokumentów i ich liczba stale rośnie.

**Podlaska Digital Library
as a Source of Regional Information**

The paper concerns the Podlaska Digital Library, its place and contribution in creating Polish educational and cultural resources on the Internet which constitute the lasting element of information society's development in Poland. Creation of Podlaska Digital Library has an important place not only in the context of the National Development Plan for Poland in the sphere of building information society (e-Poland) and educational development, but – above all – in the Podlaskie Province development strategy.

The paper discusses basic aims of the project and presents four collections forming the PDL holdings, focusing especially on the regional literature. The holdings, containing the documents concerning Podlasie from Białystok libraries, Białystok press in the years 1918-1939 and the years of the People's Republic of Poland as well as digital copies of leaflets, posters, invitations, exhibitions and fairs catalogues and other ephemera regarding the region are thoroughly analysed. Presently, the collection “Regional and Social Life Documents” gathers 745 publications and their number is constantly rising.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr Maria E. B U R K E
University of Salford
Salford Business School

**The future for Knowledge Management:
A rocky road or sunlit green meadows?
A discussion of Eastern European Perspectives**

**[Przyszłość zarządzania wiedzą:
wyboista droga czy nasłonecznione zielone łąki?
Dyskusja z perspektywy wschodnioeuropejskiej]**

Whether post communist countries will take up the idea of westernised Knowledge Management is open to debate. There are of course alternatives to this and whether E European countries will evolve their own particular style of KM is an important issue. It is interesting to consider the different perspectives which are formed when sharing information is seen as a new factor as new models and frameworks are then devised to incorporate this changed organisational culture. The paper will deal with four central questions. These will be, first, how are organisations defining Knowledge Management; second how far can organisations be seen as learning organisations and third, how are organisations coping with the changes in society, for example from collective to individualistic societies and fourth, what is the impact on the perspective of Knowledge Management. Is the future for Knowledge Management a rocky road or a sunlit green meadow?

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr Hanna C E L O C H
Politechnika Lubelska
Biblioteka

**Trzech uczonych, trzy bazy, jeden bibliotekarz.
O pożytkach i metodzie uczelnianej analizy naukometrycznej**

Przez wiele lat (w Bibliotece Politechniki Lubelskiej od 1995 roku) do analizy publikacji naukowych, a konkretnie ich cytowań, wykorzystywano bazę Science Citation Index Instytutu Informacji Naukowej w Filadelfii. Była to wówczas jedyna baza notująca cytowania i chociaż obecność autorów Politechniki Lubelskiej w bazie była znikoma, a możliwości wyszukiwawcze bazy niedoskonałe, analizy przeprowadzano co roku. W 2004 roku pojawiły się dwie konkurencyjne dla SCI bazy – Scholar Google i SCOPUS. Referat niniejszy jest próbą porównania tych trzech baz.

Do przeprowadzenia próby wybrano trzech autorów: dwóch chemików (elektrochemia i ochrona środowiska) i jednego fizyka. Wyboru dokonano głównie ze względu na nazwisko (nie powtarzające się w danej dziedzinie wiedzy i nie posiadające polskich liter) oraz liczbę publikacji autora – nie mniej niż 50 i nie więcej niż 100, aby materiał porównawczy nie był zbyt obszerny, ale jednocześnie żeby było widać różnicę, co przy zbyt niskiej liczbie publikacji nie jest wyraźnie zauważalne. Wszyscy trzej autorzy publikują co najmniej od 15 lat – analiza obejmuje okres od 1996 r. do chwili obecnej.

**Three Scholars, Three Databases, One Librarian.
On the Benefits and Method of Scientometric Analysis in University**

For many years Science Citations Index, published by the Institute of Scientific Information in Philadelphia, served for analyses of scientific output by way of citations count and tracking. (in Lublin University of Technology such investigations started in 1995). It was the only citations database available at that time, and – although this school's authors were hardly present in it and the searching functionalities were far from perfect – we continued the screening ever since. In the year 2004 SCOPUS database and Google Scholar search engine showed up, both capable to compete with the SCI. This paper is an attempt to compare these three tools.

Three authors were selected for the test: two chemists (electrochemistry and environment engineering) and one physicist. The selection was based mostly on the name details (unrepeated within the discipline and without Polish diacritics) and the number of author's publications – between 50 and 100, so that the material for comparison is not too large but at the same time large enough to produce a different picture for each author. All the three authors have been contributing to scientific journals for more than 15 years, so the analysis covers the period since 1996 till now.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

mgr Beata CHRAPCZYŃSKA
Akademia Ekonomiczna im. O. Langego, Wrocław
Biblioteka Główna

**Wymiana profesjonalnej informacji
pomiędzy biblioteką a czytelnikiem
na przykładzie Oddziału Informacji Naukowej
Biblioteki Głównej Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu**

W referacie podjęta zostanie próba charakterystyki terminu „społeczeństwo informacyjne”, a także omówione będzie miejsce biblioteki szkoły wyższej (na przykładzie Biblioteki Głównej Akademii Ekonomicznej – BG AE) we współczesnym społeczeństwie opartym na wiedzy. W dalszej części omówione zostaną usługi Oddziału Informacji Naukowej BG AE – jak ewoluują w ostatnich latach i w jakim kierunku powinny zmierzać (kontakty ze środowiskiem biznesu w regionie), zaspokajanie potrzeb informacyjnych czytelników środowiska akademickiego i regionu dolnośląskiego, w załączeniu wyniki ankiety satysfakcji z usług informacyjnych i podsumowanie jej wyników. Obszarem badania objęte zostaną trzy grupy respondentów: pracownicy naukowcy, studenci wszystkich lat, szczególnie pierwszego roku – odbywający szkolenie w ramach zajęć Biblioteczne Systemy Informacyjne oraz studenci studiów doktoranckich.

**Exchange of Professional Information between a Library and a User
on the Example of the Reference Service Department
of the Wrocław University of Economics Main Library**

The paper attempts to characterize the term “information society” and discusses the place of university library in the contemporary knowledge-based society (basing on the example of the Reference Service Department of the Wrocław University of Economics Main Library). The services offered by the Reference Service Department are also analysed, especially focusing on the direction of their evolution during the latest years and their prospects for the future: desirable orientation towards contacts with business circles of the region as well as satisfying the information needs not only of academic users but also of the Lower Silesia community. In addition, the results of the satisfaction survey are enclosed. Three groups of respondents have undergone the survey: academic staff, students of all years, especially first year students who attend a Library Information Systems course and doctoral students.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

dr Sabina C I S E K
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

**Infobrokerstwo w Polsce.
Stan obecny i perspektywy**

Referat ma na celu całościową analizę stanu obecnego i perspektyw rozwoju infobrokerstwa w Polsce. Omówione są aspekty teoretyczne, praktyczne oraz edukacyjne tego zagadnienia. Dyskusji poddano polskie publikacje naukowe i fachowe dotyczące zawodu brokera informacji, z uwzględnieniem problematyki etycznej. W oparciu o wybrane przykłady przedstawiono działalność firm infobrokerskich. Przedmiotem rozważań są także inicjatywy edukacyjne, w tym – uczelni wyższych, w zakresie kształcenia brokerów informacji.

**Information Brokering in Poland.
The Present State and Perspectives**

The paper aims at multidimensional analysis of the present state and perspectives of information brokering in Poland. The theoretical, practical and educational aspects of the issue are covered. Polish scholarly and technical literature on the profession of information brokers is discussed (including ethical questions). On the basis of chosen examples the business of information brokering is described as well as education and training opportunities for infobrokers offered by universities and other institutions in Poland.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr Włodzimierz D A S Z E W S K I
Uniwersytet Warszawski
Instytut Informatyki i Studiów Bibliologicznych

**Samoregulujące się systemy informacyjne.
Czy pozostaną fantastyką naukową?**

Geny są nośnikami informacji. To instrukcje budowy struktur biologicznych. Informacja cyfrowa umożliwi budowanie podobnie działających systemów informacyjnych. Czy możliwe jest zbudowanie autonomicznych struktur informacyjnych? Na czym powinniśmy oprzeć ich budowę i działanie? Jak zapewnić im stabilność? Jakie powinny być procedury skutecznej weryfikacji zmiennych w procesie ewolucji tych struktur? Czy mogą one funkcjonować jako samoregulujące się systemy informacyjne? Na powyższe pytania niełatwo odpowiedzieć. W artykule autor próbuje znaleźć drogę do odpowiedzi na pytania.

**Self-regulating Information Systems.
Will They Remain Science Fiction?**

Genes are the media of communication. They are instructions of biological structures construction. Digital information will enable building information systems up alike. Is it possible to build such autonomous information structures? What should their construction and action be based on? How to provide them with the stability? What procedures of the effective verification of variables should be implemented in the process of the evolution of these structures? Are they capable of functioning as self-regulating information systems? It is not easy to answer these questions. In the paper the author tries to find a way to reply to them.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr Lidia D E R F E R T - W O L F
Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeckich, Bydgoszcz
Biblioteka Główna

**Sieciowe usługi informacyjne dla nauk technicznych
– BazTech, BazTOL**

W referacie przedstawiony zostanie stan obecny i plany rozwoju „Bazy danych o zawartości polskich czasopism technicznych” BazTech, tworzonej przez 22 biblioteki akademickie i ośrodki informacji naukowej. Projekt jest koordynowany przez Politechnikę Krakowską. Baza posadowiona w ICM UW pod adresem <http://baztech.icm.edu.pl>, z innymi zasobami „Biblioteki Wirtualnej Nauki”, rejestruje ponad 400 tytułów czasopism. W referacie omówione zostaną również założenia tworzenia serwisu typu *subject gateway* BazTOL, uzupełniającego BazTech w świadczeniu sieciowych usług dla nauk technicznych.

**Online Information Services for Technical Sciences
– BazTech, BazTOL**

The paper presents the current state and plans for development of the BazTech “Polish Technical Journals Contents” database. It is created by 22 academic libraries and centers for scientific information. The project is coordinated by the Cracow University of Technology. The Baz Tech database, situated at <http://baztech.icm.edu.pl> (ICM UW server), within the framework of the project “Virtual Scientific Library” lists over 400 journals. The paper also describes the assumptions for the creation of a subject gateway service BazTOL complementing BazTech database in online service for technical sciences.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

mgr Krystyna DZIEWAŃSKA
dr Agnieszka KORYCIŃSKA - HURAS
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
Instytut Informatyki i Bibliotekoznawstwa

**Propozycja badań potrzeb i kompetencji informacyjnych
grupy zawodowej tłumaczy**

Translatoryka, rozumiana jako zawodowe tłumaczenie międzyjęzykowe, obejmuje kilka odrębnych profesji, z których każda wymaga odmiennego przygotowania teoretycznego oraz opanowania swoistych kompetencji i praktyk (tłumaczenie symultaniczne, słowa żywego, pisemne specjalistyczne, literackie). Pomimo różnic, wspólną cechą wszystkich tłumaczeniowych specjalności jest ścisłe uzależnienie jakości przekładu od biegłości tłumacza w posługiwaniu się warsztatem informacyjnym, łączącym dwie podstawowe kategorie źródeł: leksykograficzno-terminologiczne i realioznawcze. Tymczasem ogólny przegląd piśmiennictwa z zakresu przekładoznawstwa oraz analiza programów dydaktycznych polskich szkół dla tłumaczy wykazują, że metodologii kształcenia kompetencji informacyjnych wśród tłumaczy nie poświęcano dotychczas wiele uwagi. Stąd też autorki postulują, opierając się również na własnym doświadczeniu czynnych tłumaczek i dydaktyków tłumaczenia, opracowanie i wdrożenie projektu badań nad potrzebami i zachowaniami informacyjnymi tłumaczy poszczególnych specjalizacji. Uzasadniająca badania hipoteza zakłada, że tłumacze stanowią charakterystyczną grupę użytkowników informacji, mających właściwe sobie potrzeby informacyjne i strategie ich realizowania. Zidentyfikowanie i klasyfikacja tych potrzeb w połączeniu z diagnozą umiejętności informacyjnych reprezentatywnej grupy czynnych tłumaczy i/lub przygotowywanych do zawodu studentów pozwoliłyby sformułować potencjalnie użyteczne zalecenia dotyczące dydaktyki tłumaczenia oraz, ewentualnie, wykazać zasadność stworzenia specjalnych usług informacyjnych dla tłumaczy.

**Proposal of Research on Information Needs and Competences
of Professional Translators**

Translation, seen as professional cross-language rendering of texts, encompasses several different professions, namely simultaneous and consecutive interpreting and specialist and literary translating. Each of those requires separate theoretical background, as well as translating competences and practices. Despite differences, the common feature of all translation professions is the fact that the quality of work is strongly related to the translator's information competence, e.g. proficiency in using lexicographical, terminological and reference resources. However, a general overview of the literature on translation studies and a content analysis of syllabi of the Polish schools for translators show that the methodology in teaching information skills has not been so far given much attention. Hence, the authors – drawing from their personal experience of working translators and translating instructors – suggest designing and carrying out a research project on information needs and information behaviour of various groups of translation professionals and trainees. The working hypothesis assumes that professional translators constitute a distinctive group of information users with unique information needs and strategies to meet them. The authors believe that identification and classification of those, together with an assessment of information competence of a representative group of working translators and trainees, would allow for formulating potentially useful recommendations for teaching translation. It could also demonstrate that creating special reference services for translators is, at least, arguable.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

dr Renata F R A C Z E K
Uniwersytet Śląski, Katowice
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

Organizacja e-learning'u w Polsce – wybrane zagadnienia

W artykule zaprezentowano rozwój e-learningu na przestrzeni lat oraz analizę stanu obecnego organizacji e-learningu w Polsce. Omówiono aspekty teoretyczne i praktyczne tego zagadnienia. Scharakteryzowano również działalność wybranych ośrodków stosujących e-learning.

Organization of E-learning in Poland – Selected Issues

The paper presents the development of e-learning, with special attention paid to the its current condition in Poland. Theoretical and practical aspects of this issue are analysed and illustrated with a description of the activity of selected institutions in this field.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr Małgorzata GAJOS
Uniwersytet Śląski
Instytut Informatyki

**Rozwój usług geoinformacyjnych
na przykładzie geoportalu**

Postęp w technologiach informatycznych, promowanie teleinformatycznych produktów, usług i aplikacji sprzyja tworzeniu i rozwojowi społeczeństwa informacyjnego. Rodzajami informacji, które są przedmiotem badań nauki o informacji są m.in. informacja medyczna, informacja prawna, informacja biznesowa, informacja patentowa. Geoinformacja (informacja przestrzenna), jako jeden ze specyficznych rodzajów informacji, powinna również stać się przedmiotem badań.

Dla podkreślenia wysokiej użyteczności geoinformacji, stosowane jest pojęcie społeczeństwa geoinformacyjnego, czyli społeczeństwa szeroko korzystającego z geoinformacji, która jest uzyskiwana za pomocą powszechnie dostępnych usług infrastruktury geoinformacyjnej, zwanej też infrastrukturą danych przestrzennych. Przez infrastrukturę danych przestrzennych rozumie zespół technologii, środków politycznych i ekonomicznych oraz przedsięwzięć instytucjonalnych, które ułatwiają dostęp do danych przestrzennych oraz korzystanie z nich.

W celu m.in. dostarczania informacji dla społeczeństwa wiedzy powstała propozycja Dyrektywy INSPIRE (skrót od The INfrastructure for SPatial InfoRmation in Europe), dająca podstawę prawną do tworzenia i działania Infrastruktury Informacji Przestrzennej w Europie, w celu sformułowania, wdrożenia, monitorowania i oceny działań Wspólnoty na wszystkich szczeblach i dostarczania informacji publicznych. Dyrektywa weszła w życie dnia 15 maja 2007 r.

Zgodnie z dyrektywą INSPIRE, państwa członkowskie powinny zapewnić dostęp do swoich infrastruktur geoinformacyjnych poprzez geoportal Wspólnoty. Jednocześnie przewiduje się tworzenie przez państwa członkowskie własnych punktów dostępu stanowiących geoportale krajowe. Projekt GEOPORTAL.GOV.PL tworzy podstawy projektowanej Polskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej współpracującej z geoportalem Wspólnoty Europejskiej.

W artykule omówiono zasady wymiany geoinformacji i usług geoinformacyjnych przy wykorzystaniu geoportalu.

Development of Geoinformation Services on Example of a Geoportal

The development of information technologies and the promotion of information technology and telecommunications products, services and applications constitute favourable conditions for the creation and growth of information society. Medical information, legal information, business information, patent information etc. represent the types of information subject to information science. Geoinformation (spatial information) as one of the unique information types, should also become a subject to research.

To emphasise high utility values of geoinformation, a concept of geoinformation society is used. It denotes a society extensively taking advantage of geoinformation obtained by means of publicly accessible services of geoinformation infrastructure, also known as spatial data infrastructure. Spatial data infrastructure should be understood as a set of technologies, political and economic resources and institutional undertakings facilitating access to, and use of, spatial data.

A draft INSPIRE Directive (short of the INfrastructure for SPatial InfoRmation in Europe) was created so that this type of information could be provided to the knowledge society. It aims at providing legal frameworks for creation and functioning of the Spatial Information Infrastructure in Europe, in order to formulate introduction, monitoring and assessment of the European Union activity of all types and to deliver information to the public. The Directive came into force on 15th May 2007.

According to the INSPIRE Directive the member countries should ensure access to their geoinformation infrastructures by the Union's geoportal. Simultaneously it is recommended that the member countries create their own access points – local geoportals. The GEOPORTAL.GOV.PL project constitutes the basis for Polish Spatial Information Infrastructure co-operating with the European Union geoportal.

The paper concerns the principles of geoinformation exchange and geoinformation services on the example of a geoportal.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr Halina G A N I Ń S K A
Politechnika Poznańska
Biblioteka Główna

**Komisja Informacji Naukowej PAN (1974-2006).
Tematyka spotkań seminaryjnych**

Krótką informacją o podstawach prawnych i formach działalności Komisji Informacji Naukowej przy Oddziale Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu (KIN PAN) wokół tematyki „nauka o informacji i informacja naukowa” w latach siedemdziesiątych XX wieku, realizowanych poprzez konferencje i sesje naukowe ogólnopolskie i regionalne. Zmiana formuły od lat osiemdziesiątych do roku 2000: środowiskowe spotkania seminaryjne dotyczące działalności informacyjnej. Początek XXI wieku: tematyka zasobów elektronicznych, bibliotek cyfrowych, nowych form informacji i komunikacji naukowej oraz globalnego dostępu do wiedzy.

**Scientific Information Committee of the Polish Academy of Sciences
(1974-2006).
Seminar Meetings Subject Matters**

Short information about legal basis and forms of activity of the Scientific Information Committee of the Polish Academy of Sciences, branch of Poznan (SIC PAS). The meetings concentrated on the questions of “information science and scientific information” in the years 1970., realized by mean of national and regional conferences and symposia. In the eighties until 2000 the farmula was changed: environmental seminar meetings relative to information activities were organized. In the beginning of the 21. century the Commision activity focused on the themes of the electronic resources, digital libraries, new forms of information and scientific communication and global access to knowledge.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr inż. Krzysztof GRACZYK
Akademia Obrony Narodowej, Warszawa

**Organizacyjne i technologiczne aspekty zarządzania wiedzą
w wyższej uczelni wojskowej**

Uczelnie wyższe, w tym wojskowe, są szczególnym typem organizacji. Wiedza jest jej podstawowym zasobem, którym może dysponować i przy pomocy którego może uzyskiwać przewagę konkurencyjną w obszarze swego funkcjonowania, tj. badań naukowych, dydaktyki a także szeroko rozumianego zabezpieczenia (administracji). W artykule omówiono aspekty organizacyjne i technologiczne ww. obszarów w wyższej uczelni wojskowej na przykładzie Akademii Obrony Narodowej. Scharakteryzowano elementy systemu zarządzania wiedzą w uczelni: określono misję, potencjał intelektualny (naukowo-badawczy) wraz z kulturą organizacyjną, zachodzące procesy, oraz stosowane technologie informatyczne wspomagające zarządzanie, w tym również nowo wdrażany system „Uczelnia XP”. W części końcowej wskazano kierunki działań dla poprawy efektywności zarządzania wiedzą w wyższej uczelni wojskowej.

**Organisational and Technological Aspects of Knowledge Management
in Military College**

Colleges (universities), including military ones, are special type of organizations. Knowledge is considered their basic resource they can dispose of and with the help of which they can be competitive as far as their field of action is concerned, i.e. scientific researches, didactic activity and supporting (administrative) activity in a broad sense. In the article organizational and technological aspects of the above mentioned areas are presented, focusing on military colleges on the example of the National Defence University in Warsaw. The following knowledge management system's elements of this university are depicted: its mission, intellectual potential (scientific and research ones), organizational culture and processes taking place as well as IT tools supporting the management, especially new Uczelnia XP system being implemented. In the final part, further activities aiming at the development of the knowledge management system in the military college are presented.

Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

dr Adam JACHIMCZYK
Akademia Świętokrzyska, Kielce
Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa

Bazy internetowych księgarń jako źródło informacji

Najchętniej kupowanym towarem w sieci są książki, a internetowe księgarnie należą do czołówki najpopularniejszych sklepów pod względem oglądalności. Oznacza to, że są one nie tylko miejscem wirtualnych zakupów, ale także ważnym źródłem informacji o produkcji wydawniczej dla indywidualnych użytkowników i bibliotek. Bazy internetowych księgarń zawierają często informacje niedostępne w bazach bibliotecznych, np. streszczenia treści, wybrane rozdziały książek, opinie innych użytkowników oraz moduły personalizacyjne, pozwalające dopasować ofertę księgarni do zainteresowań klienta. Ponadto, jak pokazuje przykład księgarni Amazon, możliwe jest przeszukiwanie treści publikacji oraz udostępnienie informacji o zawartych w nich cytowaniach. W środowisku bibliotekarzy zaczyna się już wspominać o potrzebie upodobnienia baz bibliotecznych do księgarskich, ze wszystkimi ich udogodnieniami.

Uzasadnione więc wydaje się zbadanie baz polskich internetowych księgarń pod kątem sposobów przeszukiwania ich zawartości i gromadzonych w nich informacji. Celem badania jest odpowiedź na pytanie, czy można je traktować jako istotną część systemu informacji o produkcji wydawniczej, obok baz bibliograficznych i bibliotecznych. Zbadano 92 księgarnie zarejestrowane w katalogu portalu Wirtualna Polska w dniu 14 marca 2007 r. Bazy były badane pod względem stosowanych w nich technik wyszukiwania (operatory logiczne, wyszukiwanie frazy, maskowanie, przeszukiwanie określonych pól, dostępne katalogi), elementów składających się na rekord w bazie (opis bibliograficzny, charakterystyka rzeczowa), dodatkowe elementy: streszczenie, przykładowy rozdział, szczegóły graficzne, recenzje użytkowników.

Analizowane księgarnie prezentują się bardzo niejednolicie pod względem wyżej opisanych cech. Widoczny jest brak precyzji w charakterystykach książek, pozbawionych spisów treści, przykładowych rozdziałów oraz dowolność w zakresie podawania elementów opisu bibliograficznego. Niedostatków opisów nie rekompensują także cechy wyszukiwarek baz danych, które często pozbawione są zaawansowanych możliwości przeszukiwania.

Internet Bookstores' Databases as a Source of Information

Books are the most often bought commodity in the Internet and the websites of Internet bookstores belong to the most popular ones in terms of exploitation. Not only are they a place of virtual shopping but also an important information source for both individuals and libraries. The databases of the Internet bookstores often include the information unavailable in library databases, e.g. abstracts, selected chapters of books, reviews written by other users and personalization modules, which allow to adjust the bookstore's offer to the interest of the user. Furthermore, as it is shown by the example of the Amazon bookshop, it is possible to search the contents of publications and to make available the citations included in them. More and more often the library circles are discussing the necessity to make the databases of libraries similar to those of bookstores, with all their conveniences.

Therefore it is most justifiable to examine the Polish Internet bookstores with regard to the ways of searching their content and information stored in them. The aim of this examination is to provide an answer to the question to what extent Internet bookstores' databases, besides the bibliographic and library databases, can be treated as an indispensable part of the information system about the publishing production. The 92 Internet bookstores, registered in the directory of the Polish portal Wirtualna Polska on 14 March 2007, have been examined. The databases were examined in terms of search techniques (Boolean logic, phrase searching, truncation, fielded searching, catalogues), the details of a record in a database (bibliographic and subject description) and the additional elements such as abstracts, sample chapters, graphical details and users' reviews.

The examined bookstores vary considerably in terms of the features described above. We can observe not only some imprecision in book descriptions (which fail to supply tables of contents or sample chapters) but also a lot of shortcomings concerning the presentation of elements of bibliographic description. Unfortunately, the imperfections of description are not compensated by the quality of database search engines, which very often do not offer advanced search options.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr Małgorzata J A S K O W S K A
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

**Relacje nauki z mediami.
Internetowe serwisy prasowe instytucji naukowych
jako źródło informacji dla dziennikarzy naukowych**

Działalność dziennikarzy naukowych (*science journalists*), stanowi jeden z pomostów pomiędzy światem nauki a społeczeństwem wiedzy. Dzięki mediom masowym informacja o zagadnieniach dotyczących funkcjonowania instytucji naukowych, a przede wszystkim o osiągnięciach badawczych, trafia do szerokiego grona odbiorców. Źródłem informacji dla tej grupy dziennikarzy są między innymi internetowe serwisy prasowe instytucji naukowych. Redagowaniem umieszczanych tam informacji o wynikach badań zajmują się przedstawiciele tych instytucji: *science public information officers*. Znaczenie pośrednictwa tych dwóch grup dziennikarzy w komunikacji pomiędzy społecznością nauki a społeczeństwem dostrzegła UE, uruchamiając w FP6 projekt badawczy Messenger (zakończony w 2006 r.). Głównym celem projektu było „podniesienie jakości debaty między naukowcami, dziennikarzami i przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego na temat tworzenia wiedzy, technologii i informacji zdrowotnych”. Wyniki badań przeprowadzanych wśród europejskich i amerykańskich dziennikarzy naukowych w zakresie ich oczekiwań co do elektronicznych serwisów prasowych pozwalają określić pożądane cechy i zawartość *online press rooms*. Autorka poddała ocenie według tych kryteriów serwisy WWW polskich instytucji naukowych. Badania wykazały niewielkie zainteresowanie w zakresie wykorzystywania przez nie serwisów WWW w celu kształtowania relacji z mediami. Zapowiedzią pozytywnych zmian są natomiast pojedyncze przykłady profesjonalnie zaprojektowanych i zarządzanych naukowych elektronicznych serwisów prasowych.

**Relations between Science and Media.
Online Press Rooms of Scientific Institutions
as a Source of Information for Science Journalists**

The activity of science journalists presents one of the platforms between world of science and knowledge society. Thanks to mass media the information concerning scholarly institutions and, first of all, scientific achievements, is delivered to wide public. Online press rooms of scientific institutions are an example of a source of information for this group of journalists. Science public information officers – the representatives of these institutions, deal with the information on the results of research, editing and introducing it on the web. The meaning of mediation of these two groups of journalists in communication between community of science and knowledge society has been sighted by EU, in the FP6 Messenger research project (2006 ended). The improvement of quality of the debate among scientists, journalists and representatives of civil societies on the creation of knowledge, technology and health information, was the main purpose of the project. The results of research carried among european and american science journalists allow to define the desirable features and contents of online press rooms. The author analysed, according to these criteria, the WWW services of Polish scholarly institutions. Research revealed little interest in the range of taking advantage of the WWW services in relations with the media. Single examples of professionally designed and administered electronic press services are foreshadow of a positive change.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr Małgorzata JAWORSKA
Politechnika Lubelska
Biblioteka

**E-learning dla przyszłych inżynierów.
Dwa lata działania e-edukacyjnego programu autorskiego**

Referat stanowi próbę oceny dwóch lat działania e-edukacyjnego podjętego na terenie Politechniki Lubelskiej (PL). W obrębie realizowanego w bibliotece kursu, opartego na e-learningu, przeprowadzono równoległe badanie stopnia przygotowania do zdobywania wiedzy w kształceniu na odległość studentów pierwszego roku PL w momencie rozpoczynania przez nich studiów. Analizowano czy już posiadane umiejętności studentów z zakresu wykorzystania technologii informacyjnej stwarzają możliwość podjęcia przez nich zdalnego nauczania. Do analizy wykorzystano eLearning Courseware Certificate oraz czterostopniową skalę Likerta. Opracowany kurs jest programem autorskim. W referacie podjęto się także oceny i analizy weryfikacji kursu, dokonanej w oparciu o odbiór i opinie grup studentów studiów dziennych PL, efektywność uzyskanych wyników nauczania oraz zgodność z przyjętymi standardami dla e-learningu. Ogólny wynik przeprowadzonych badań wskazał tendencję wzrostową natężenia badanych zjawisk. W trakcie realizacji kursu próbowano sprostać wymogom określonym przez Polskie Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w standardach nauczania w uczelni wyższej.

**E-learning for Future Engineers.
Two Years of Original E-educational Programme Operation**

The article presents an attempt to evaluate the e-educational activity undertaken at Lublin University of Technology (LUT) after two years of its operation. Within the e-learning course based on e-learning, a parallel research was conducted, concerning the degree of preparation to knowledge acquisition by means of distance education (e-education). 1st year students, at the moment of the beginning of their education at LUT, were examined. The analysis included an inspection whether the skills the students had already had in the field of taking advantage of information technology would enable them to undertake an e-learning programme (remote learning). The eLearning Courseware Certificate and the 4-grade Likert scale was used. The prepared course is based on our own, original program. The article contains an assessment and analysis of the course verification, performed on the basis of the reception and the opinions of LUT full-time students groups as well as the efficiency of the teaching results obtained and their compliance with the accepted e-learning standards. The research global results show a rising tendency of the phenomena examined. During the realization of the course we tried to satisfy the requirements of the Polish Ministry of Science and Higher Education as far as the standards of teaching at universities are concerned.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr Barbara KAMIŃSKA - CZUBAŁA
Akademia Pedagogiczna im. KEN, Kraków
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

Wywiad narracyjny w badaniach nad wymianą informacji

Narrative Interview in Research on Information Exchange

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr Zofia KASPRZAK
mgr Mariusz POLARCZYK
Akademia Rolnicza im. A. Cieszkowskiego, Poznań
Biblioteka Główna i Centrum Informacji Naukowej

**Baza AGRO – profesjonalna usługa informacyjna
na rzecz nauki i edukacji przyrodniczej i rolniczej.
Studium porównawcze i perspektywy**

W pracy zaprezentowano po raz kolejny bibliograficzną bazę danych AGRO, tworzoną i wydawaną przez Bibliotekę Główną i Centrum Informacji Naukowej Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu. W roku 2007 mija piętnasty rok istnienia i funkcjonowania bazy AGRO. Przez ten okres baza miała duży udział w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego zarówno w regionie Wielkopolski, jak również w polskich ośrodkach akademickich, w zakresie nauk rolniczych i przyrodniczych. W chwili obecnej twórcy bazy pragną poszerzyć opis bibliograficzny poszczególnych rekordów o streszczenia, aby AGRO była bazą bibliograficzno-abstraktową, a w perspektywie uczynić informacje w niej zawarte bardziej profesjonalnymi.

Praca przedstawia bazę AGRO na tle innych polskich i obcych baz danych o podobnej tematyce. Przede wszystkim autorzy pragną przedstawić ilości tytułów czasopism polskich w języku polskim i angielskim, indeksowanych w wybranych do porównania i analizy bazach. Autorzy przeprowadzili ankietę wśród społeczności akademickiej Akademii Rolniczej w Poznaniu (studenci i pracownicy naukowcy) na temat wykorzystania bazy AGRO i innych baz danych w celu analizy porównawczej. Wyniki ankiety obrazują wpływ wykorzystania zawartości bazy na naukowy warsztat pracy studenta i pracownika naukowego. Ankietowanym poproszono również o wyrażenie opinii na temat przydatności bazy danych AGRO w wyszukiwaniu potrzebnej literatury fachowej i naukowej na żądany temat, aby zobrazować jej funkcję informacyjną i potrzebę istnienia informacji przetworzonej przez bibliotekarza dla potrzeb użytkowników biblioteki specjalistycznej.

Odbiorcami bazy AGRO, oprócz społeczności akademickiej Akademii Rolniczej w Poznaniu, są także inne ośrodki akademickie w kraju – przede wszystkim wyższe uczelnie specjalistyczne o profilu rolniczym, ale także samodzielne instytuty naukowe i niektóre uniwersytety, w których nauki przyrodnicze są szeroko reprezentowane. W związku z tym twórcy bazy AGRO dążą do szerszego rozpowszechnienia i udostępnienia bazy, a za najważniejsze zadanie uważają obecnie poszerzenie rekordu o streszczenia, aby oprócz słów kluczowych, które do tej pory charakteryzują zawartość treściową indeksowanych dokumentów, użytkownik mógł zapoznać się z abstraktem, który w dokumencie oryginalnym został umieszczony przez autorów dokumentów.

**AGRO Database – Professional Information Service
for Environmental and Agricultural Science and Education.
Comparative study and Prospects**

The bibliographic AGRO database, created and published by the Main Library and Scientific Information Centre of August Cieszkowski Agricultural University in Poznan, is presented in the paper. In 2007 we face the 15th anniversary of the AGRO database existence and functioning. For the last 15 years the database has had a great influence on the formation of the information society in Wielkopolska as well as in other university centres in Poland, in the field of agricultural and environmental studies. Currently, the founders of AGRO want to extend bibliographic description of particular records – especially to add summaries in order to turn the database into bibliographic-abstract one and to make information included in it more professional.

The paper presents the AGRO database against the background of other Polish and foreign databases. First of all, it is intended to present the number of magazines in Polish and English which are registered in databases chosen for comparison and analysis. The authors conducted a survey amongst the members of academic society – students and lecturers of August Cieszkowski Agricultural University in Poznan. The survey concerned using AGRO and other databases in order to make comparative analysis. The results of the survey depict the influence of using the content of database on students' and lecturers' personal research. The people surveyed were asked to express their opinion about the AGRO database's usefulness in terms of searching for required specialist and scientific literature on a particular topic. It aimed at depicting the informative function of the database and the demand for information processed by a librarian for the needs of specialist library users. The AGRO database recipients are not only the students and lecturers of August Cieszkowski Agricultural University in Poznan but also other academic centres in Poland – agricultural universities as well as self-sufficient science institutes and some universities which do environmental studies.

Concerning all that, the AGRO database founders are aiming at wider disseminating and making it more accessible. As their main goal they reckon the extension of the record with summaries, so that the users would be able not only to find the key words, which inform them on the content of the registered documents, but also to read the abstract put into the original documents by the authors.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

mgr Grażyna KOMOROWSKA
Politechnika Warszawska
Biblioteka Główna

**Profesjonalne usługi informacyjne w nauce
– z doświadczeń Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej**

W referacie omówiono praktyczne dokonania Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej (BG PW) w zakresie profesjonalnych usług informacyjnych i ich roli w procesie edukacyjnym uczelni. Przedstawiono ofertę Biblioteki Głównej na podstawie kilku wybranych działań informacyjnych:

- wykorzystanie danych z bazy JCR – *Impact Factor*,
- przygotowanie analizy cytowań baza SCI – CD ROM, online,
- zasoby elektroniczne – lista A/Z, e-książki, e-czasopisma, e-bazy,
- Biblioteka Cyfrowa BG PW,
- pozostałe źródła – bazy własne (Dokto, Biblio), bazy krajowe (SYMPO, BazTech),
- profesjonalne szkolenia dla dyplomantów, doktorantów, bibliotekarzy.

Powyższe usługi przedstawiono na konkretnych przykładach, przytoczono dane statystyczne. Podsumowanie pracy wskaże trendy i tendencje rozwoju usług informacyjnych w BG PW – bibliotece szkoły wyższej.

**Professional Information Services in Science
– from the Experience of Warsaw University of Technology Main Library**

The paper presents the Warsaw University of Technology Main Library and its activities and experiences in the professional scientific information services as well as their role in the university education process. It presents the Main Library offer on the example of a few selected services:

- JCR – *Impact Factor* analyses,
- SCI analyses,
- electronic resources (e-bases, e-journals, e-books),
- Digital Library,
- other resources – own databases (Dokto, Biblio), national databases (SYMPO, BazTech),
- professional training for diploma students, doctorals and librarians.

Some statistics are included. Recapitulating the presentation the author describes new trends and projects of development of the information services in the WUT Main Library.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr Sebastian Dawid K O T U Ł A
mgr Jarosław P A C E K
mgr Piotr G. Z I E L I Ń S K I
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

**Projekt, założenia i realizacja
Internetowego Katalogu Nauki o Informacji (KINIA)**

Artykuł dotyczy budowy i rozwoju polskiego Internetowego Katalogu Informacji Naukowej (KINIA). Nieprzerwanie rośnie wielkość zasobów polskiego Internetu, a wraz z nim również liczba serwisów oferujących treści związane z nauką o informacji. Mimo ciągłego udoskonalania funkcjonowania wyszukiwarek dostęp do wielu spośród tych serwisów jest utrudniony. Lekarstwem na sytuację tego typu może stać się katalog stron o kontrolowanej jakości, wzorowany na projektach funkcjonujących w anglojęzycznej części Internetu. Katalog KINIA jest projektem półotwartym, co oznacza, że opiera się o naukowo opracowaną Klasyfikację Dziesiętną Deweya, a jego zasoby może współtworzyć każdy zainteresowany. KINIA jest jednym z pierwszych tego typu katalogów w polskiej przestrzeni Internetu.

**Project, Foundations and Realization
of the Information Science Web Catalogue (KINIA)**

The article concerns construction and advancement of the information science web catalogue of Polish Internet resources. Every day we notice the growth of the Internet stocks, including the multiplication of a number of services related to information science. Apart from improving search engines the access to many of those services is still complicated. The web catalogue (subject gateway) can be a solution for such a situation. The KINIA catalogue is modelled after the catalogues made for English sources. It is based on the Dewey Decimal Classification and can be extended by anyone eager. It is one of the first catalogues of that kind on the Polish Internet.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

mgr Krystyna KOZA
Centralny Ośrodek Naukowej Informacji Wojskowej, Warszawa

**Rola Centralnego Ośrodka Naukowej Informacji Wojskowej
w rozwoju profesjonalnych usług informacyjnych
w resorcie obrony narodowej**

Przedmiotem referatu są podstawowe obszary działalności Centralnego Ośrodka Naukowej Informacji Wojskowej (CONIW). W referacie przedstawiono szczegółową strukturę Ośrodka i jego podporządkowanie służbowe (Ośrodek podlega Departamentowi Nauki i Szkolnictwa Wojskowego Ministerstwa Obrony Narodowej).

Zwrócono uwagę na miejsce CONIW w strukturze naukowej informacji wojskowej. Zaprezentowano aktywność Ośrodka jako instytucji oferującej profesjonalne usługi informacyjne nie tylko kierowniczej kadry MON oraz Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, lecz także wojskowym instytucjom naukowo-badawczym oraz studentom uczelni wojskowych.

Centralny Ośrodek posiada szereg specjalistycznych baz danych. W referacie opisane zostały m.in. bazy: Wyjazdy, PN-B, Jane's Defence Equipment Library, ProQuest. Omówiono również zasady korzystania i dostępu do poszczególnych baz danych i innych źródeł informacji oferowanych przez Bibliotekę Naukową Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

Zarysowano także historię współpracy CONIW z podobnymi ośrodkami z zagranicy (z inicjatywy CONIW powstał tzw. Trójkąt Współpracy w dziedzinie naukowej informacji wojskowej pomiędzy CONIW, Fachinformationzentrum der Bundeswehr – FIZBw i Agencją Wojskowych Informacji a Służeb – AVIS). Warto zaznaczyć, że współpraca z FIZBw zaowocowała powstaniem trójjęzycznego „Słownika haseł przedmiotowych piśmiennictwa wojskowego polsko-angielsko-niemieckiego”.

CONIW odgrywa również ważną rolę w integracji środowiska pracowników naukowej informacji wojskowej. Jako organizator pierwszego Międzynarodowego Seminarium przyczynił się do rozwoju współpracy pomiędzy ośrodkami z Polski, Czech i Niemiec. Organizując szkolenia i konferencje, wspomaga merytorycznie podległe mu ośrodki naukowej informacji wojskowej z całej Polski.

Jednym z kierunków działalności CONIW na arenie międzynarodowej jest aktywna współpraca w ramach NATO Research & Technology Organisation (RTO). Referat sygnalizuje udział przedstawiciela CONIW w konferencjach międzynarodowych, jak również pokrótce przedstawia specjalistyczną bazę publikacji RTO.

W części podsumowującej zawarto perspektywy rozwoju CONIW, m.in. kontynuacji budowy Centralnej Bazy Specjalistycznej oraz utworzenia Ośrodka Naukowej Informacji Wojskowej Sztabu Generalnego WP.

**The Role of the Central Institute for Military Scientific Information
in the Development of Professional Information Services
in National Defence Department**

The paper describes the basic activity of the Central Institute for Military Scientific Information (CONIW). The structure of CONIW is presented in detail along with its superordinate – the Department of Science and Military Education of the Ministry of National Defence.

The paper focuses on the role of CONIW in the structure of scientific military information. It presents the activity of CONIW as an institution offering professional information services, not only to the managing staff of the Ministry of National Defence and the General Staff of the Polish Army but also to the military scientific institutes and students of military academies.

The Centre has a number of specialized databases at its disposal. A couple of them are presented, among others: Wyjazdy, PN-B, Jane's Defence Equipment Library, ProQuest. The access to and utility of this databases as well as other sources of information offered by the Scientific Library of the Polish Army General Staff.

The international cooperation of CONIW with the centres from abroad has also been depicted (thanks to the Centre's initiative the Triangle of Cooperation regarding military scientific information was started among CONIW, Fachinformationzentrum der Bundeswehr – FIZBw and Agencja Wojskowych Informacji a Służeb – AVIS). It is worth emphasizing that the collaboration with FIZBw resulted in the creation of the *Polish-English-German Military Terminology Glossary*.

CONIW plays a significant role in the process of integration of employees in the area of military scientific information. As a chief organizer of the First International Seminar CONIW contributed to the collaboration of the centres from Poland, Germany and Czech Republic. By hosting numerous trainings and conferences CONIW provides support for other military scientific information centres around Poland.

On the international scene CONIW is also actively involved in the cooperation within NATO Research & Technology Organisation (RTO). This paper marks the participation of CONIW's representative in international conferences and briefly introduces specialized database of RTO publications.

The final part of the paper discusses the prospects of CONIW development such as the continuation of constructing the Centralized Specialized Database as well as creating the Centre for Military Scientific Information of the Polish Army.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

dr Anna L A S Z U K
Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Warszawa
Centralny Ośrodek Informacji Archiwalnej

**Standardy Międzynarodowej Rady Archiwów
ISAD(G) i ISAAR(CPF)**

Międzynarodowa Rada Archiwów powołała na początku lat 90. XX wieku Komisję ds. Standaryzacji Opisu, która zebrała zasady obowiązujące w krajach członkowskich oraz ich doświadczenia w tym zakresie. Na tej podstawie Komisja przygotowała 2 standardy – Międzynarodowy standard opisu archiwalnego ISAD(G) (1 wersja w 1994, 2 wersja w 2000) oraz Międzynarodowy standard archiwalnych haseł wzorcowych ciał zbiorowych, osób i rodzin ISAAR(CPF) (1 wersja w 1996, 2 wersja w 2004). W polskiej metodycy archiwalnej obowiązywały już wcześniej niektóre elementy opisu materiałów archiwalnych, inne zostały stopniowo wprowadzone po opublikowaniu standardu ISAD(G) oraz w związku z rozpowszechnieniem użytkowania systemów informatycznych. W przeciwieństwie do tego, kartoteka haseł wzorcowych nie jest na razie prowadzona, choć większość informacji sugerowanych przez ISAAR(CPF) jako elementy opisu zawarta jest we wstępach do inwentarzy archiwalnych mających postać opisową.

W 2007 r. przygotowujemy prototyp informatycznego systemu zintegrowanego, który ma połączyć dane zawarte obecnie w różnych odrębnych bazach danych. Jednym z jego założeń jest możliwość eksportu danych do XML w standardzie EAD (*Encoded Archival Description*) i EAC (*Encoded Archival Context*). Artykuł/prezentacja zawierać będzie porównanie obu międzynarodowych standardów z dotychczas obowiązującą polską metodyką archiwalną.

**International Council on Archives Standards
ISAD(G) and ISAAR(CPF)**

At the beginning of the 1990. the International Council on Archives created the Commission on Descriptive Standards which collected the description principles being in force in the members' countries as well as their experiences in this field. On this ground the Commission prepared 2 standards – General International Standard Archival Description ISAD (G) (1 edition in 1994, 2 edition in 2000) and International Standard Archival Authority Record for Corporate Bodies, Persons and Families ISAAR (CPF) (1 edition in 1996, 2 edition in 2004). In the Polish archival methodology some elements of archives description have already been obligatory, the other were progressively introduced after the publication of ISAD (G) in connection with the increase of the information systems application. However, the authority file hasn't been elaborated yet, although most information suggested by ISAAR (CPF) as the elements of description are contained in the introductions to the archival inventories in textual form.

In 2007 the prototype of the integrated information system is being prepared. It will combine the data currently contained in several separate databases. The possibility of data export from this system to XML according to the standards EAD (Encoded Archival Description) and EAC (Encoded Archival Context) is one of its basic assumptions. The paper/presentation include a comparison of both of the international standards with the Polish archival methodology.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr Katarzyna M A T E R S K A
Uniwersytet Warszawski
Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych

Mobilność usług informacyjnych

Zmiany społeczne i technologiczne dokonujące się w społeczeństwie wiedzy nie pozostają bez wpływu na charakter i miejsce świadczonych usług informacyjnych. Informowanie użytkowników o istniejących zasobach oraz ich popularyzacja coraz częściej odbywa się na platformie elektronicznej. Biblioteki decydują się na przeniesienie usług informacyjnych do sfery wirtualnej (w całości lub jako uzupełnienie oferty tradycyjnej). Obserwujemy, że rozwój elektronicznych usług informacyjnych zmierza w kierunku coraz większej mobilności i personalizacji.

Artykuł prezentuje zastosowanie nowoczesnych technologii mobilnych (np. laptopów, urządzeń PDA) do prowadzenia i korzystania z usług informacyjnych w bibliotekach akademickich. Przykładem są inicjatywy nazywane *Ask Us Here*. „Bezprzewodowa biblioteka” pokazana jest w trzech aspektach: mobilności zasobów, ludzi (użytkowników i bibliotekarzy) oraz wykorzystywanych przez informowanych i informujących narzędzi (technologii). W artykule podjęto próbę opisanie zmian zachowań informacyjnych użytkowników informacji mobilnej (wynikających z ich nowych oczekiwań) oraz zadań i kompetencji profesjonalistów informacji związanych z wirtualną (mobilną) dystrybucją informacji i szkoleniem użytkowników.

Mobile Reference Services

Social and technological changes in the knowledge society influence the character and places of rendering reference services. Practice of the reference services and their promotion more and more often are organized at the electronic platform. Libraries decide to move their information services to the virtual sphere (usually as an additional activity). We observe that the development of digital reference services aims at mobility and personalization.

The article looks at the possibilities of the new mobile technologies (PDAs – personal digital assistants, laptops) in the practice of reference services in academic libraries. *Ask Us Here* initiative is shown as an example. “Wireless library” is presented in three contexts: mobility of resource, people (users and librarians) and tools (technologies) used in the reference services by both sides – those who inform and those who are informed. The paper is an attempt to describe the changes of the mobile information users’ information behaviours (following their expectations) as well as the tasks and competencies of information professionals in the sphere of virtual/mobile distribution of information and new user training.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

dr Barbara MAUER - GÓRSKA
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

**Stowarzyszenia bibliotekarskie
– zadania dla społeczeństwa informacyjnego
i wizerunku zawodu bibliotekarza**

Potrzeby informacyjne globalnego społeczeństwa spowodowały, że dotychczasowy sposób organizacji stowarzyszeń bibliotekarskich stał się niewystarczający. Celem referatu jest omówienie działalności stowarzyszeń i związków zawodowych bibliotekarzy na podstawie piśmiennictwa z zakresu bibliotekoznawstwa. Najczęściej podejmowane są tematy dotyczące ujednoczenia procesu opracowania zbiorów i źródeł informacyjnych, katalogów centralnych, bibliotek cyfrowych, portali oceniających zasoby Internetu, kooperacji w ramach opracowania analityczno-syntetycznego piśmiennictwa zawodowego (ang.: *evidence-based librarianship*). Wyodrębnić należy inicjatywy bibliotekarzy w wielu krajach na świecie w ramach ruchu związkowego, wynikające z potrzeby akceptacji społecznej zawodu bibliotekarza i ochrony praw zawodowych. Zdobywanie nowych umiejętności w posługiwaniu się technologią informacyjną, a także współpraca pracowników bibliotek, archiwów i muzeów, przyczyniają się do powstawania inicjatyw w zakresie ustalania, jednakowych w ramach jednej grupy pracowników informacji, kryteriów oceniających kwalifikacje zawodowe, wynagrodzenia za pracę i awans zawodowy.

**Library Associations
– Tasks for Information Society and Librarian's Profession Image**

The information needs of the global population have resulted in the fact that the traditional librarians associations are not sufficient. The aim of the paper is to talk over the main librarians' organizations and trade unions. The following most frequent subjects are described in the library science literature: standards of information resources, digital libraries, Internet portals, cooperation in the evidence-based-librarianship. It is necessary to indicate the initiatives of the librarians' trade unions in many countries over the world which have arisen of the needs of being accepted within society as well as protected by professional rights. Gaining new skills in the information technology, and cooperation of workers of libraries, museums and archives have brought about the initiatives as far as the uniform standards of their jobs' qualifications, salary and promotion are concerned.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

mgr Ewa MAŁKA
Instytut Nafty i Gazu, Kraków

**Katalogi, bazy danych, zdigitalizowane materiały
– czyli jak ułatwić dostęp do starych, cennych źródeł informacji
– poszukiwania realnych rozwiązań dla małych bibliotek**

Referat to głos skierowany do środowisk naukowych zajmujących się informacją naukową w sprawie małych bibliotek, które posiadają cenne zasoby i ograniczone środki na stosowanie nowoczesnych sposobów udostępniania informacji. Zostaną omówione współczesne sposoby gromadzenia informacji – programy do katalogowania stosowane przez biblioteki, przykłady baz danych tworzonych w bibliotekach, projekty digitalizacji zasobów. Zostaną omówione finansowe aspekty stosowania wymienionych wcześniej metod udostępniania informacji. Następnie zostaną przedstawione zasoby Biblioteki Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie, źródła informacji z XIX i początków XX wieku, książki i czasopisma, które zawierają elementy stanowiące materiał badawczy dla nauk technicznych, historycznych, społecznych, językowych. W końcowej części zostanie przedstawiony projekt dotyczący stworzenia bazy danych zawierającej: elementy katalogu, skanowane obrazy oraz informacje autorskie, opracowane na podstawie percepcji posiadanych źródeł informacji.

**Catalogues, Databases, Digitalised Materials
– or How to Facilitate the Access to Valuable Old Sources of Information
– Searching for the Solutions Feasible for Small Libraries**

The paper is directed at scientific circles dealing with scientific information. It emphasises the problem of small libraries in possession of valuable collections, but with limited resources to use modern means of making information accessible. Modern means of collecting information – catalogue programmes used by libraries, examples of databases created in libraries, data digitalisation projects – are introduced, including the financial aspects of these methods. The collection of the Library of the Oil and Gas Institute is described, namely: the sources of information dating from the 19th and the beginning of the 20th century, books and magazines containing research material for technical, historical, social, and linguistic sciences. The recapitulation of the paper introduces a project aiming at creation of a database including: elements of a catalogue, scanned pictures as well as original information prepared by the author, based on the perception of the information sources available.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr Sylwia MISZCZAK
Akademia im. J. Długosza, Częstochowa
Biblioteka Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego

**Świadomy użytkownik informacji
w procesie edukacyjnym**

W dzisiejszym świecie informacja i umiejętność jej wyszukiwania jest bardzo cenna. Ale równie cenną umiejętnością jest jej ocena, selekcja, wykorzystanie i zamiana w wiedzę. Zarówno poszukiwanie informacji, jak również użytek, jaki potrafimy z niej zrobić, stają się przedmiotem edukacji szkolnej od najmłodszych lat szkoły podstawowej.

Z założenia tą tematyką zajmuje się edukacja czytelnicza i medialna, wchodzi ona również w obszar zainteresowania technologii informacyjnej i komunikacyjnej. Autorka spróbuje dokonać przeglądu wybranych programów i podręczników pod kątem miejsca, jakie zajmują w nich tematy związane z przygotowaniem świadomego użytkownika informacji oraz postara się odpowiedzieć na pytanie, kto odpowiada za to przygotowanie.

Zdaniem autorki, w związku z tym, że ścieżka czytelnicza i medialna jest realizowana na różnych przedmiotach: lekcji bibliotecznej, języku polskim, informatyce, odpowiedzialność ta rozmywa się, a wiedza jest fragmentaryczna. W rezultacie problematyka ulega marginalizacji, a uczniowie nie nabywają odpowiednich umiejętności.

Być może rozwiązaniem jest zdobywające coraz większą popularność uczenie metodą projektów. Metoda ta zakłada współpracę między nauczycielami kilku przedmiotów. Możliwe więc staje się sprzęgnięcie różnych umiejętności nabytych przez uczniów w trakcie procesu nauczania. Na szczególną uwagę zasługuje WebQuest, czyli metoda, w której uczeń samodzielnie zdobywa wiedzę, a głównym źródłem informacji jest Internet, uzupełniany materiałami drukowanymi. Model ten, opracowany w 1995 r. przez Bernie Dodge'a z San Diego State University, może być realizowany na różnych etapach kształcenia, od szkoły podstawowej do uczelni wyższej. W rezultacie uczestnik takiego projektu nabywa umiejętności, które pozwalają mu interpretować znalezioną informację, wyciągać z niej wnioski i prezentować efekty. Stanowi ona dobry sprawdzian praktyczny dla teorii nabytej podczas zajęć z edukacji czytelniczo-medialnej.

Conscious Information User in Educational Process

Nowadays both information and searching skills are very valuable. But the ability to estimate, select and transform information into knowledge is also considered essential. Both searching for information and using it to the best advantage are subjects of school education from the first grades in the primary school.

Basically it is a subject of the reading and media education, but it's also in the area of the information and communication technology. Here, the author tries to review selected curricula and handbooks to estimate the position occupied by topics connected with making a conscious information user and seeks for the answer to the question: who is responsible for this process.

In the author's opinion the reading and media education is realized by different classes: library lessons, the Polish language and IT, and that is why the responsibility is blurred and the knowledge is incomplete. As a consequence, the issue gets marginal and pupils don't acquire appropriate skills.

Perhaps the teaching by means of the project method is a solution. This more and more popular method assumes the cooperation of the teachers of a few different subjects. Then it is possible to merge various skills acquired by pupils during the learning process. The WebQuest method is worth special attention. This inquiry-oriented method, in which some or all of the information that learners interact with comes from Internet sources, was developed in 1995 by Bernie Dodge at San Diego State University. The WebQuest can be realized on different levels of education, from the primary school to university. As a result of participating in such a project the participant acquires skills enabling him or her to interpret the information found, draw conclusions from it and present the effects. It seems to be a good combination of theory and practice.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

mgr inż. Agnieszka M Ł O D Z K A - S T Y B E L
Centralny Instytut Ochrony Pracy, Warszawa
Ośrodek Informacji Naukowej i Dokumentacji

**Aplikacja testowej wersji tezausa
w systemie komputerowym ALEPH w bibliotece CIOP-PIB**

Biblioteka Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego (CIOP-PIB) jest biblioteką specjalistyczną, dysponującą bogatym księgozbiorem z dziedziny bezpieczeństwa i ochrony zdrowia człowieka w środowisku pracy. Rozbudowa zasobów informacyjnych biblioteki, wyposażonej w system komputerowy ALEPH, stwarza konieczność doskonalenia efektywności procesów wyszukiwawczych oraz kontroli słownictwa w tej dziedzinie. Ważnym elementem w strukturze systemu jest tezaurus, wspomagający procesy dokumentowania oraz wyszukiwania informacji. Zastosowany Tezaurus „Bezpieczeństwo pracy i ergonomia” (wersja testowa, CIOP-PIB) jest adaptacją tezausa opracowanego przez Międzynarodowe Centrum Informacji o Bezpieczeństwie i Higienie Pracy CIS (ILO).

**Application of a Thesaurus Test Version
in the ALEPH Computer System in the CIOP-PIB Library**

The Library of the Central Institute for Labour Protection – National Research Institute is a specialist library with an extensive collection of books in the area of safety and health protection in the work environment. The increase of the information resources of the library equipped with the ALEPH computer system causes the necessity of improving the efficiency of searching processes and controlling the terminology. The use of thesaurus, being an important element of the system's structure, supports the processes of content description and information retrieval. The "Work Safety and Ergonomics" Thesaurus (test version, CIOP-PIB) applied in the system is an adaptation of the thesaurus prepared by the International Occupational Safety and Health Information Centre CIS (ILO).

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

dr Marek N A H O T K O
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

**Czy nastąpi koniec druku?
Komunikacja naukowa XXI wieku
oparta na publikacjach elektronicznych**

Dokonująca się obecnie transformacja w komunikacji naukowej, powodująca przejście od mediów drukowanych do elektronicznych, spowodowana w dużej mierze przez powstanie i upowszechnienie Internetu i jego najważniejszej usługi – Webu oraz olbrzymim wzrostem ilości informacji dostępnej obecnie dla wszystkich, powoduje zasadnicze zmiany w funkcjonowaniu takich instytucji, jak wydawnictwa, biblioteki i instytucje naukowe, których zasadniczym zadaniem jest tworzenie, zarządzanie i dystrybucja informacji i wiedzy. Jako pierwsze całkowitej transformacji uległy czasopisma naukowe, prawie jednocześnie zmiany dotknęły komunikację nieformalną (np. szarą literaturę). Wydaje się, że podobna przyszłość czeka również monografie naukowe, co spowoduje, że całość komunikacji naukowej realizowana będzie w formie elektronicznej.

Zmianom w sposobach prezentacji informacji i jej dystrybucji towarzyszą oczekiwania naukowców i innych użytkowników informacji co do jej szybszego, otwartego i globalnego udostępniania. Dodatkowym efektem tych zmian są obawy o przyszłość komunikacji naukowej, a nawet nauki w ogóle. Znalazły się one bowiem w niebezpiecznym momencie swojego rozwoju; modyfikacjom muszą ulec tak dobrze dotąd spełniające swoje zadania elementy komunikacji naukowej, jak prawa własności intelektualnej, ocena jakości publikacji, znaczenie autorstwa i modele kosztów publikacji elektronicznych.

**Is This the End of Print?
Scientific Communication of XXI Century
Based on Electronic Publications**

The development and expansion of the Internet and its most important service – Web, together with tremendous growth of amount of information available for everybody, have caused currently performing transformation of scientific communication from print to electronic media. This phenomenon is the reason for basic changes in the functionality of such institutions, as publishing houses, libraries and scientific institutes, for which development, maintenance and distribution of information and knowledge are principal aims. Electronic journals were the first publications fully transformed; almost at the same time changes were seen in the scope of non-formal communication (e.g. grey literature). It seems that scientific monographs will be no exception from this trend, what will result in the electronic realization of all the scientific communication.

Scientists and other information users expectations of quick, open and global access to information coexist with changes in ways of information presentation and distribution. The anxiety for the future of scientific information or even the future of the science as a whole constitutes additional effect of these changes. The science and scientific information are now in a hazardous period of development; so far effective elements of scientific communication as intellectual property rights, publication quality evaluation, authorship and cost models of digital publications have to be modified.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

mgr Joanna N O W A K
Akademia Świętokrzyska, Kielce
Biblioteka Główna

**Naukowo-badawcza i popularyzatorska twórczość bibliotekarzy
a standard usług informacyjnych w macierzystej bibliotece
(na przykładzie Biblioteki Głównej
Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach).
Szkic historyczno-polemiczny**

Wystąpienie zamierzone jest jako głos w toczącej się dyskusji na temat zadań i perspektyw zawodu bibliotekarza w społeczeństwie opartym na wiedzy. Podstawowym przejawem działalności bibliotekarskiej zawsze było świadczenie usług informacyjnych. Obecnie rodzą się w tym zakresie nowe specjalności i profesje (np. broker informacji). Czy we współczesnym świecie jest miejsce dla tradycyjnego bibliotekarstwa? Odpowiadając na to pytanie, zadane będzie kolejne, nieco inaczej ukierunkowujące problem: czy i w jaki sposób zainteresowania oraz prace badawcze bibliotekarzy wpływają na rodzaj i jakość usług informacyjnych przez nich świadczonych? Próba odpowiedzi na to zagadnienie podjęta zostanie w kontekście prezentacji twórczego dorobku osób zatrudnionych w Bibliotece Głównej Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach. Omówienie publikacji bazować będzie na opracowywanej właśnie Bibliografii Biblioteki za lata 1969–2006, która zawiera część podmiotową, przedmiotową oraz publikacji pracowników. Przedstawienie nie będzie charakterystyką treściową twórczości bibliotekarzy, lecz zaprezentuje ten dorobek w sposób uogólniający i schematyczny. Na zakończenie sformułowane zostaną postulaty, których spełnienie posłużyłoby z pewnością poprawie wizerunku bibliotekarza, a co się z tym łączy – jego większej skuteczności w społecznej działalności, przede wszystkim informacyjnej.

**Librarians' Scientific-Research and Popularization Activity
and the Standard of Information Services in Their Libraries
(the Example of the Main Library of Świętokrzyska Academy).
Historical-Polemic Study**

The paper is a voice in the discussion on the tasks and prospects of librarian profession in the knowledge-based society. Information services have always been the essential aspect of library work. New specialities appear now – information broker is a good example. Is there a place for traditional librarianship in contemporary world? How do the librarians' interests and research work effect upon the sort and quality of information services? An attempt to answer this question will be made in the context of the research output of the Main Library of Świętokrzyska Academy employers. Currently being prepared Bibliography of the Library (for the years 1969-2006) will be starting point for the consideration on librarians publications; the analysis will be made in general outline. In conclusion, some postulates will be formulated – if fulfilled, they would improve not only the image of a librarian, but also his/her effectiveness in the information and social activity as well.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr Anna OSIEWALSKA
Akademia Ekonomiczna, Kraków
Biblioteka Główna

**Od bibliografii do indeksu cytowań.
Rozwój usług informacyjnych
w Bibliotece Głównej Akademii Ekonomicznej w Krakowie**

Uwzględniając potencjał cytowania w procesie wyszukiwania przedmiotowej literatury w nauce oraz upowszechnienie się tego standardu wyszukiwania w naukowych bazach danych, Biblioteka Główna Akademii Ekonomicznej w Krakowie rozszerzyła format swoich baz bibliograficznych o pole bibliografii załącznikowej. W artykule przedstawiono zastosowane rozwiązania, ukazując dodatkowe korzyści informacyjne wynikające z gromadzenia cytowań z polskich czasopism ekonomicznych.

**From Bibliography to Citation Index.
The Development of Information Services
in Cracow University of Economics Main Library**

Citations indexing as a support for subject searching tools has become a new standard in scientific databases. Regarding the above, the Main Library of the Cracow University of Economics has enhanced its bibliographic databases and introduced citations into bibliographical record. In the article the major steps of these changes as well as the additional information advantages of collecting citations from Polish economics journals are presented.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

mgr Alicja P A R U Z E L
Politechnika Częstochowska
Biblioteka Główna

**Obsługa informacyjna użytkowników
za pośrednictwem bibliotecznych witryn internetowych
na przykładzie bibliotek wyższych szkół technicznych**

Jeszcze kilka lat temu posiadanie stron WWW w Internecie przez bibliotekę stanowiło o jej nowoczesności. Dzisiaj to standard, a działania bibliotek skupiają się na doskonaleniu metod pracy z Internetem oraz na jak najlepszym wykorzystaniu jego możliwości w obsłudze użytkownika. Na przykładzie witryn internetowych bibliotek uczelni technicznych w Polsce przedstawiono zmiany, które zaszły w ciągu ostatnich lat w obsłudze informacyjnej użytkownika. W tym celu dokonano analizy stron internetowych tych bibliotek pod względem zawartości oraz oferowanych usług. Na tej podstawie omówiono wybrane rozwiązania i inicjatywy usprawniające wspomagające tradycyjne formy działalności informacyjnej. Zwrócono uwagę na kwestie organizowania dostępu do informacji o własnych zasobach biblioteki (katalogi elektroniczne, wykazy nabytków, wystawy) i o światowej literaturze naukowej i technicznej (elektroniczne bazy danych), a także zagadnienia udostępniania pełnych tekstów literatury naukowej (biblioteki cyfrowe). W referacie podjęto również próbę oceny poczynąń bibliotek uczelni technicznych na tym gruncie w porównaniu do innych bibliotek uczelnianych (uniwersyteckich, medycznych, ekonomicznych, rolniczych).

**Information Services for the Benefit of Users via Library Websites
on the Example of Universities of Technology' Libraries**

A few years ago a library which had its own websites on the Internet was considered up-to-date. Nowadays it is already a standard, and the activities of libraries focus on the improvement of the methods of working with Internet and its best possible usage in the field of user service. Following the example of the websites of technical universities' libraries in Poland, some changes concerning user information service that have occurred lately are presented. In order to do such an analyse these libraries' websites were examined in terms of their contents as well as the services offered – this being the basis for the description of selected solutions and initiatives that improve traditional forms of information activity. Among others, the following areas have been taken into consideration: the organisation of access to information about libraries' own resources (online catalogues, acquisition lists, exhibitions), world scientific and technical literature (electronic databases), full texts of scientific articles (digital libraries). An attempt was also made to evaluate the activities of technical universities' libraries in this field in comparison with other academic libraries (university, medical, economic, agricultural ones).

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

dr hab. Diana PIETRUCH-REIZES
Uniwersytet Śląski, Katowice
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

15 lat działalności Polskiego Towarzystwa Informacji Naukowej

15 Years of Activity of the Polish Society of Scientific Information

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr hab. Diana PIETRUCH-REIZES
Uniwersytet Śląski, Katowice
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej

**Dostęp do informacji naukowej i jej rozpowszechnianie
w kontekście konkurencyjności oraz innowacyjności
Unii Europejskiej**

Aby przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności i innowacyjności w Unii Europejskiej, do rozwoju społeczeństwa wiedzy oraz do zrównoważonego rozwoju opartego na harmonijnym wzroście gospodarczym, powinno się usprawnić generowanie wiedzy poprzez badania naukowe, jej rozpowszechnianie w procesie edukacji oraz jej zastosowanie poprzez innowacje. Zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 14 lutego 2007 r. zatytułowanym „Informacja naukowa w epoce cyfrowej” dostęp do informacji naukowej, jej rozpowszechnianie i konserwacja mają bezpośredni wpływ na zdolność Europy do konkurowania poprzez wiedzę oraz duży wpływ na politykę finansowania badań, także na jakość badań naukowych. Działania związane z tworzeniem jednolitego obszaru informacji naukowej mają na celu rozwój ruchu otwartego dostępu (zapewnienie bezpośredniego i swobodnego dostępu internetowego do publikacji naukowych w kontekście dokumentu „Deklaracja berlińska w sprawie otwartego dostępu do wiedzy w naukach ścisłych i humanistycznych” z 2003 r.), wykorzystanie nowych narzędzi informatycznych i komunikacyjnych, aby było możliwe wykorzystanie ogromnych ilości danych pochodzących z eksperymentów i obserwacji w procesie badań naukowych, jak również wydobywanie znaczenia z takich danych zmagazynowanych w cyfrowych repozytoriach w połączeniu z innymi źródłami informacji naukowej, uwzględniając kwestie i wyzwania organizacyjne, prawne, techniczne oraz finansowe.

**Access to Scientific Information and Its Dissemination
in the Context of Competitiveness and Innovation Capacity
in the European Union**

In order to contribute to the enhancement of competitiveness and innovation capacity in the EU, to the advancement of the knowledge society, and to sustainable development based on balanced economic growth, it is necessary to improve the creation of knowledge through scientific research, its dissemination through education and its application through innovation. According to the Commission Communication of 14.2.2007 concerning “the Scientific Information in the Digital Age” the access to scientific information and its dissemination and preservation have a direct impact on Europe's capacity to compete through knowledge and a major impact on research funding policies and on the excellence of research as well. Actions in relation to the scientific information space creation shall aim at: the development of the open access initiatives (ensure immediate and free Internet access to research publications in context of the 2003 Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities); the use of new information and communication tools, as well as the possibility to use masses of data resulting from experiments and observations in the scientific process and to extract meaning from this data stored in digital repositories in combination with other scientific information resources, taking into consideration organisational, legal, technical and financial issues and challenges.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

dr hab. Maria P R Ó C H N I C K A
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

**Optymalizacja wymiany informacji
w sektorze rynku pracy, edukacji i szkoleń
w województwie małopolskim**

W referacie zaprezentowano model wymiany informacji, narzędzi, badań i dobrych praktyk w sektorze rynku pracy, edukacji i szkoleń w województwie małopolskim, opracowany w ramach projektu własnego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie pn. „Małopolskie partnerstwo na rzecz promocji-rozwoju kształcenia i poradnictwa ustawicznego: model wymiany informacji, narzędzi, badań, dobrych praktyk w obszarze rynku pracy, edukacji i szkoleń”, realizowany z działania 2.1 Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa. Beneficjentami projektu jest ok. 60 instytucji. Celem modelu jest stworzenie podstaw do zaprojektowania serwisu skupiającego w jednym miejscu informacje związane z kształceniem ustawicznym w województwie małopolskim oraz dobrymi praktykami w tym zakresie – a w szczególności danych odnoszących się do oferty edukacyjnej, usługodawców, nauczycieli, odbiorców usług – zastępującego różne rozproszone, niespójne i niekompletne serwisy. Zapewnienie dostępu do kompletnej, aktualnej informacji sprzyja optymalizacji zakresu, form i metod kształcenia ustawicznego, stwarza możliwości identyfikacji i uzupełnienia luk w ofercie kształcenia, rozpoznawania i naśladowania dobrych wzorów, synchronizacji oraz unikania dublowania tematyki poszczególnych form kształcenia.

Dane do opracowania podstaw modelu zostały zebrane w oparciu o analizę zawartości serwisów internetowych instytucji uczestniczących w projekcie oraz wyniki dwóch kwestionariuszy: 1. diagnozującego przepływ informacji w obrębie tych instytucji i ich kontaktów zewnętrznych, 2. określającego potrzeby i oczekiwania tych instytucji w odniesieniu do zakresu i form przepływu i wymiany informacji. Architektura modelu obejmuje miejsca powstawania i odbioru informacji, rodzaje informacji generowanej w poszczególnych miejscach, sposoby, formy i narzędzia jej wymiany oraz charakterystykę połączeń między elementami architektury.

**Optimalisation of Information Exchange
in Labour Market, Education and Training Sector
in Małopolska Voivodship**

The chief aim of the paper is to present a model of information, tools, research and best practice exchange in the labour, education and training sector in Małopolska Voivodship. The model has been introduced within the project supported by the EU Structural Funds (The Integrated Regional Operational Programme, ZPORR) which is being currently carried out by Voivodship Labour Office in Kraków. The Programme is to be used in implementing the National Development Plan / Community Support Framework (NDP/CSF). There are ca. sixty project beneficiaries. The project aims to formulate basis to develop an Internet service dedicated to information on permanent education in Małopolska Voivodship. The service would give a comprehensive online access to the data on education offerings, teachers, instructors and both service providers and recipients.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr Arkadiusz P U L I K O W S K I
Uniwersytet Śląski, Katowice
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej

**Efemeryczność dokumentów internetowych
– przyczyny, skala zjawiska, sposoby przeciwdziałania**

Celem artykułu jest ustalenie, w jakim stopniu dokumenty internetowe cytowane w publikacjach naukowych zmieniają swoją lokalizację lub giną bezpowrotnie. Analizie poddano przypisy odsyłające do zasobów Internetu z dwóch popularnych czasopism: „Praktyki i Teorii Informatyki Naukowej i Technicznej” oraz „Biuletynu EBIB”. Przedstawiono aktualnie dostępne sposoby odzyskiwania utraconych dokumentów, a także zaproponowano rozwiązanie, którego implementacja pozwoliłaby w przyszłości całkowicie wyeliminować opisywany problem.

**Ephemerality of Internet Documents
– Reasons, Scale of the Phenomenon, Means of Counteraction**

The aim of the article is to establish to what extent the Internet documents cited in scientific publications change their location or disappear completely. Footnotes referring to Internet sources from “PSSI Quarterly” and “EBIB Bulletin” were analyzed. Currently available means of regaining lost documents were presented together with a solution that could eliminate the problem in the future.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr Marcin ROSZKOWSKI
Akademia Świętokrzyska, Kielce
Filia w Piotrkowie Trybunalskim
Biblioteka

Sieciowe systemy organizacji wiedzy

Celem referatu jest charakterystyka sieciowych systemów organizacji wiedzy w kontekście ich wykorzystania w systemach hipertekstowych. Narzędzia te służą do porządkowania informacji poprzez strukturalizację przestrzeni informacyjnej z wykorzystaniem zbiorów słownictwa kontrolowanego. Pełnią one również funkcje heurystyczne podczas wyszukiwania informacji w procesach interakcji użytkownika z systemem. Przedstawiono typologię sieciowych systemów organizacji wiedzy, która identyfikuje trzy grupy narzędzi: listy terminów, struktury hierarchiczne (klasyfikacje, kategoryzacje) oraz listy relacyjne (tezaury, ontologie, sieci semantyczne). Analiza omawianych narzędzi została oparta na trzech płaszczyznach. Są to: plan konceptualizacji, w którym zachodzi strukturalizacja organizowanej przestrzeni, poziom modelowania formalnego z wykorzystaniem standaryzowanych języków opisu (np. RDF, SKOS) oraz wizualizacja, gdzie następuje wdrożenie schematów organizacji wiedzy w systemy nawigacyjne i etykietowania. W referacie przedstawiono najważniejsze projekty badawcze dotyczące omawianego zagadnienia (NKOS, FACET oraz Terminology Services and Technology UKOLN i Terminology Services OCLC). Wdrożenie koncepcji sieciowych systemów organizacji wiedzy przedstawiono na przykładzie repozytorium metadanych i dziedzinowego systemu hipertekstowego z zakresu edukacji – GEM The Gateway to Educational Materials.

Networked Knowledge Organization Systems

This presentation gives an overview of the networked organization systems in hypertext environment. The main purpose of these tools is to bring order in information space by filling the organizational structures with sets of controlled vocabulary. The heuristic aspect of networked knowledge organization systems usage in user-system interaction is also mentioned. Paper presents the typology of knowledge organization systems, which identifies three models: term list, classification and categorization, relationship schemes (thesauri, ontologies, semantic networks). Analysis of knowledge organization systems is based on three levels: conceptualization (the process of applying the structure on information space), formal modeling plan (usage of formal description languages: RFD, SKOS) and visualization plan (application of navigation and labeling systems). The main research projects concerning the knowledge organization systems (NKOS, FACET and Terminology Services and Technology UKOLN and Terminology Services OCLC) are presented. The application of knowledge organization systems is described on the basis of GEM The Gateway to Educational Materials – metadata repository and subject gateway.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr inż. Małgorzata ROŻNIAKOWSKA
Politechnika Łódzka
Biblioteka Główna

**Postęp technologiczny w IT a wymiana informacji
w społeczeństwie opartym na wiedzy
– wstęp do problematyki**

Dynamizm oraz charakter dostępu do źródeł informacji, ich gromadzenie, opracowywanie i przechowywanie zmieniało się na przestrzeni wieków wraz z postępowaniem techniki i z rozwojem społeczeństw. W XXI wieku mamy do czynienia z nowymi elektronicznymi źródłami informacji, z zapotrzebowaniem na informację przetworzoną, z coraz bardziej technologicznie zaawansowanymi jej nośnikami. Bibliotekarze nie dostarczają już tylko fizycznych dokumentów, lecz także informują o źródłach elektronicznych i szkolą jak korzystać z takich zasobów. Powoli stają się też popularne technologie papieru elektronicznego i cyfrowego. Co więcej, konstrukcje sieci telekomunikacyjnych ulegają również modyfikacjom. W pewnym sensie technologiczna zmienność i niepewność jutra staje się symbolem naszych czasów. W tym wszystkim musi odnaleźć się zarówno użytkownik, jak i pracownicy biblioteki, którzy równocześnie współtworzą społeczeństwo oparte na wiedzy.

W pracy podjęto próbę przedstawienia możliwości oraz określenia kierunku rozwoju IT w Polsce w kontekście wymiany informacji w społeczeństwie opartym na wiedzy. Uwzględniono także potencjalny wpływ tego rozwoju na szybkość, jakość i relewantność dostarczanej informacji.

**Progress in the Information Technology and Information Exchange
in Knowledge Society
– Introduction to the Problem**

Dynamics and access character of the information resources, their acquisition, description and archiving have been changing within the centuries in relation to technology progress and with societies development, too. In the 21st century we deal with the new electronic information resources, with the demand for transformed information and with increasingly technologically advancing information media. The librarians not only deliver the physical documents but also inform about electronic resources and train the users in using them. Gradually, the electronic and digital paper technologies become more and more popular. Moreover, the structures of telecommunications networks are still being modified. In some way, the technological variability and uncertainty what the tomorrow may bring become the symbol of our times. The users and librarians have to cope with such reality and simultaneously they co-create the knowledge society.

In the paper the author tried to show the possibilities of the IT development in Poland and to define the direction of its progress in the context of information exchange within the knowledge society. The possible influence of this development on the time rate, quality and relevance of delivered information was also taken under consideration.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

dr Remigiusz S A P A
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

**Przypadkowe pozyskiwanie informacji.
Inne spojrzenie na jakość systemów informacyjnych dla naukowców**

W referacie dążono do sprecyzowania koncepcji przypadkowego pozyskiwania informacji o literaturze naukowej (i samych tekstów) przez naukowców jako alternatywy dla procesów świadomego i celowego wyszukiwania lub przeglądania. Przedstawiono typologię różnych form przypadkowego pozyskiwania informacji oraz dokonano skróconej analizy stosowanej terminologii. Uwagę zwrócono przede wszystkim na zagadnienie możliwości wspierania tej formy pozyskiwania zasobów informacji naukowej przez kształtowanie środowiska sprzyjającego jej występowaniu. W konsekwencji wskazano na konieczność uzupełnienia tradycyjnych miar jakości tych systemów i poszukiwanie nowych kryteriów ich oceny. Przedstawione zostały także podstawowe zagadnienia metodologiczne związane z badaniem różnych form przypadkowego pozyskiwania informacji przez naukowców i ich wpływu na percepcję jakości systemów informacyjnych.

**Opportunistic Acquisition of Information.
A Different View of the Quality of Information Systems for Scholars**

The author tries to specify the concept of opportunistic acquisition of scholarly information and publications by scholars as an alternative to conscious, intentional and deliberate searching and browsing. Furthermore, a typology of different forms of opportunistic information acquisition is suggested and some aspects of the terminology used in the literature are discussed. The focus is on the possibility to facilitate various forms of opportunistic information retrieval through shaping the environment of such processes. The author stresses the necessity to supplement traditional measures of the quality of information systems with criteria reflecting their potential to foster this alternative way of information acquisition. The basic methodological issues regarding the research on this form of information acquisition as well as their possible influence on scholars' perception of information systems quality are also discussed.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

mgr Anna SEWERYN
Uniwersytet Śląski, Katowice
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej

**Wirtualna informacja kulturalna
– Internet jako źródło informacji o teatrze polskim**

Internet, jako najbardziej ekspansywne, najdynamiczniej rozwijające się medium dzisiejszych czasów, stopniowo wchłania informacje związane z niemalże wszystkimi formami życia społecznego – pojawiają się w związku z tym pojęcia typu "informacja wirtualna" czy "informacja elektroniczna" w odniesieniu do różnych dziedzin, pozornie nawet dalekich od informatycznych skojarzeń. Temu ogólnemu trendowi poddają się informacje wszelkiego typu, także te odnoszące się do szeroko pojętej kultury, w tym również teatru. Większość polskich teatrów decyduje się na tworzenie swoich witryn www, zamieszczając na nich różnorodne informacje na temat swojej działalności; redagowane są wortalne traktujące o teatrze polskim w ogóle; portale "ogólne" oferują szybki dostęp do wybranych stron www poprzez swoje katalogi tematyczne; coraz więcej czasopism fachowych decyduje się na zamieszczenie w Internecie swoich wersji elektronicznych. A wszystko po to, aby coraz efektywniej i szybciej dotrzeć z informacją do zainteresowanych osób.

Najogólniej ujmując, w sieci globalnej można wyszukać następujące kategorie dokumentów zawierających szeroko pojętą informację o teatrze: serwisy teatralne (zorganizowane na zasadach wortalu oferujących różnego typu informacje, między innymi: dane adresowe, repertuar, wywiady, recenzje itp.), teatralne czasopisma fachowe w wersji elektronicznej, teatrolologiczne bazy danych (w szczególności można tu wymienić zdalny dostęp do baz administrowanych przez Związek Artystów Sceny Polskiej), strony domowe poszczególnych teatrów (reprezentujące bardzo różny poziom, tak pod względem merytorycznym, jak i technicznym; obejmują zwykle dane teleadresowe, historię danego teatru, jego skład osobowy, repertuar, recenzje wystawianych spektakli) oraz inne witryny, poświęcone przeróżnym aspektom życia teatralnego w Polsce, a nie mieszczące się w żadnej z powyższych kategorii.

Przeprowadzone badania pozwoliły na usystematyzowanie zagadnień dotyczących różnych aspektów funkcjonowania teatru polskiego w sieci globalnej, z uwzględnieniem potencjalnej i faktycznej roli Internetu jako narzędzia promocji kultury.

**Virtual Information on Culture
– Internet as a Source of Information about Polish Theatre**

The Internet, as the most expansive, most dynamically developing medium of our times, gradually absorbs information related to almost all forms of social life – this being the case of appearance of such conceptions as "virtual information" or "electronic information" regarding various domains, sometimes apparently far from the IT associations. This global trend influences information of all kind, including information regarding broadly understood culture; the issues connected with the theatre are no exception. Most of Polish theatres decide to establish their homepages where they publish a variety of information on their activity; the wortal concerning the theatre in general are edited; "universal" portals offer fast access to selected theatre websites through their subject catalogues; more and more professional periodicals have electronic versions on the Internet. All these efforts are made to provide more efficient and faster information to all interested.

Most generally speaking, the following categories of documents concerning largely defined theatre are possible to be retrieved in the global network: general theatrical websites (organized as wortal offering various information, such as addresses, repertoires, actors' portraits, interviews, reviews etc.), electronic professional periodicals, theatrical databases (remote access to those managed by the Polish Actors Association is worth special consideration), particular theatres' web pages (representing various standards in respect of both substantive and technical quality; such websites usually include contact data, information concerning theatre's history, its artistic staff, current repertoires, events, sitting plan, reviews of spectacles on stage etc.; sometimes there's also a possibility to book a ticket online) and other websites devoted to various aspects of theatre life in Poland, not fitting into any of the preceding categories.

The research allowed to systematize the questions referring to selected aspects of existence of the Polish theatre in global network. The potential and actual role of the Internet as a tool for the promotion of culture was also taken into consideration.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

prof. dr hab. Marta S K A L S K A - Z L A T
Uniwersytet Wrocławski
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa

**Działalność Komitetu Naukoznawstwa PAN
w zakresie informacji naukowej**

**The Science of Science Committee of the Polish Academy of Sciences
and its activity in the field of scientific information**

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr Stanisław S K Ó R K A
Akademia Pedagogiczna im. KEN, Kraków
Instytut Informatyki i Bibliotekoznawstwa

Funkcje i zadania architekta informacji w społeczeństwie wiedzy

Siłą napędową rozwoju społeczeństwa wiedzy jest dostęp do informacji. Wśród dziedzin związanych z informacją mogących przyczynić się do przeobrażenia tego społeczeństwa znajduje się architektura informacji (ai). Architekt informacji to osoba zajmująca się planowaniem, tworzeniem i utrzymywaniem środowisk informacyjnych. W praktyce działalność architekta informacji polega na budowaniu przestrzeni informacyjnej (np. serwisu internetowego) poprzez projektowanie systemów organizacji treści, nawigacji, systemów wyszukiwawczych, nadawanie nazw i zarządzanie. Celem tej działalności jest ułatwienie użytkownikom dostępu do informacji poprzez uczynienie środowiska informacyjnego wyszukiwanym i znajdowalnym.

Genezą popularności idei społeczeństwa wiedzy i architektury informacji, oprócz najczęściej wymienianego rozwoju technologii informacyjnej i Internetu, była przede wszystkim gospodarka, w której dostrzeżono szansę na rozwój poprzez wykorzystanie nowych środków przekazu. Do zwiększania zysków potrzebne są odpowiednio zaprojektowane i opracowane informacje oraz ludzie, którzy posiadają wiedzę do jej interpretacji i wdrożenia. Takie środki dostarcza właśnie architektura informacji.

W obszarze zainteresowań architekta informacji wyodrębnić można trzy kategorie, tj.: treść, kontekst i użytkownika. Każda z osobna tworzy oddzielną warstwę przestrzeni informacyjnej wzajemnie na siebie oddziałujących. Każda z tych warstw związana jest również z pojęciem wiedzy, uznawanej za doskonalszą formę informacji.

Zadania architekta informacji odnoszące się do wymienionych obszarów przestrzeni informacyjnej można rozpatrywać w dwóch równoległych wymiarach. Pierwszy – nazywany wielką architekturą informacji – obejmuje szeroki obszar zagadnień, takich jak zarządzanie grupą badawczą i zarazem projektową, budującą środowisko informacyjne. Drugi dotyczy zagadnień bardziej szczegółowych i nazywany jest małą architekturą informacji. Obejmuje tworzenie dokumentacji prezentującej detale projektu, np.: przygotowanie schematów i wykresów opisujących m.in. prace zespołu projektowego. Architekt informacji zarządza grupą osób tworzących konkretne środowisko informacyjne, opracowuje koncepcję projektu, a także tworzy charakterystyki wyszukiwawcze, narzędzia wyszukiwania, etykiety, decyduje o rozmieszczeniu elementów składowych w danym przekazie. Sednem owych kompleksowych zadań jest zorganizowanie informacji w logiczny dla użytkownika sposób, czego efektem jest rozwój jakości zasobów informacyjnych szczególnie w postaci cyfrowej. Wysoką jakość zapewnia także spełnienie kryteriów optymalnego funkcjonowania środowiska informacyjnego; należą do nich: użyteczność, używalność, atrakcyjność, wartość, znajdowalność, wiarygodność i dostępność.

Obecnie rysująca się tendencja w budowaniu elektronicznych środowisk informacyjnych sprzyja rozwijaniu się wielkiej ai – czyli odchodzeniu od rzemiosła na rzecz opracowywania koncepcji całościowych, począwszy od prowadzenia badań w celu określenia potrzeb i preferencji użytkowników poprzez kompleksowe planowanie do ostatecznego wykonania projektu.

Cechą charakterystyczną społeczeństwa wiedzy jest nieustanne kształcenie i korzystanie z rozmaitych zasobów informacji, dlatego wydaje się, że architektura informacji jako profesja kompleksowo zajmująca się środowiskami informacyjnymi i ich odbiorcami idealnie wpisuje się w jego potrzeby.

Functions and Role of Information Architect in the Knowledge Society

An information architect is a person who plan, design and maintain information environments in a logical way; his/her main aim is to help to find relevant information in every information space. The information architect makes information environment searchable and findable. The information architecture (IA) include three areas (fields) that are three legs of this discipline: content, context and users. There are also two types (roles) of this profession named: big IA and little IA. Big IA is concerned with the general design process, including team management and leadership design. Little IA focuses on craft, technical aspects of information designing such as: wireframes and deliverables designing, user testing, metadata defining etc. The main feature of the knowledge society is permanent education based on using various information sources; therefore it seems difficult to overestimate the role of IA.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

prof. dr hab. Barbara SOSIŃSKA - KALATA
Uniwersytet Warszawski
Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych

**Kształtowanie się nowego paradygmatu
organizacji zasobów wiedzy w społeczeństwie sieciowym**

Celem referatu jest nakreślenie jakościowych zmian w podejściu do projektowania systemów organizacji wiedzy, które implikuje rozwój technologii teleinformatycznej, elektronicznych zasobów informacyjnych i oczekiwań społeczeństwa sieciowego. Podstawą identyfikacji tych zmian jest analiza nowelizacji międzynarodowych standardów tworzenia narzędzi kontroli słownictwa wyszukiwawczego i nowych form systemów organizacji wiedzy wdrażanych w serwisach sieciowych.

**Development of a New Paradigm
of Knowledge Resources Organization in the Network Society**

The paper aims at drawing the qualitative changes in the approach to knowledge organization systems design, implied by the development of teleinformatics technology, electronic information resources as well as the expectations of the networked society. These transformations have been identified on the basis of the analyse of the amendments to the international standards of creation of the retrieval vocabulary control tools and new forms of knowledge organization systems applied in the networked services.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr Izabela S W O B O D A
Uniwersytet Śląski, Katowice
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki

**Efektywność wyszukiwania informacji
w publicznie dostępnych katalogach
bibliotek wykorzystujących polskie systemy zintegrowane**

Do zadań OPAC (*Online Public Access Catalogue*), czyli katalogu dostępnego dla szerokiego grona użytkowników (w tym użytkowników niewykwalifikowanych), należy:

- zapewnienie informacji o zasobie biblioteki,
- umożliwienie zlokalizowania dokumentu o znanych cechach,
- pomoc w doborze dokumentów,
- zapewnienie informacji o statusie dokumentu i ew. umożliwienie zamawiania, rezerwacji, prolongaty dokumentów,
- zapewnienie dostępu do danych osobowych (wgląd do karty czytelnika).

Artykuł będzie próbą odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu katalogi online bibliotek, które wykorzystują polskie systemy biblioteczne, spełniają swoje funkcje. O przydatności katalogu jako narzędzia wyszukiwania informacji decyduje efektywność wyszukiwania, która jest mierzona przede wszystkim wskaźnikami dokładności i kompletności znalezionej informacji. Podjęta praca ma na celu zbadanie czynników wpływających na skuteczność tego procesu. W dostępnych na stronach WWW katalogach bibliotek wykorzystujących programy MOL, LIBRA, PATRON, SOWA, MAK i PROLIB analizowana jest jakość danych (wielkość bazy, aktualność, stopień opracowania, spójność danych) oraz zastosowane oprogramowanie (interfejs, aparat wyszukiwawczy, sposób prezentacji wyników wyszukiwania). Równocześnie zwrócono uwagę na problematykę wyszukiwania rzeczowego. Analizowane są zarówno możliwości systemów w tym zakresie, jak i stopień, w jakim biblioteki te możliwości wykorzystują.

**Efficiency of Information Retrieval
in Publicly Accessible Catalogues
of the Libraries which Make Use of Polish Integrated Systems**

The functions of OPACs (*Online Public Access Catalogues*), as catalogues accessible to a broad group of users including not qualified ones, comprise:

- providing information on library resources,
- making available to locate the documents which characteristics are known,
- assistance in the area of selection of documents,
- providing information on the document status and – optionally – enabling the user to order, reserve, prolong the documents,
- providing access to personal details (possibility to review user card).

The paper tries to answer the question to what extent the online catalogues of the libraries which make use of Polish integrated systems perform their functions. The usability of the catalogue as a tool for information retrieval is determined by search efficiency, evaluated mainly by precision and recall indices of search results. The objective of the research is to investigate the factors influencing the effectiveness of this process. The analysis involves the data quality (database size, currency, degree of description, data cohesion) and the software used (interface, search tools, ways of presentation of the results of a search) in the catalogues available on the websites of the libraries working with MOL, LIBRA, PATRON, SOWA, MAK and PROLIB systems. Simultaneously attention is paid to issues connected with the subject search. Both systems' capabilities in this field and their application in the libraries are examined.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr Ewa SZAFLARSKA
mgr Małgorzata MUSIAŁ
mgr Sabina OLSZYK
Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków
Biblioteka Główna

**A wszystko zaczęło się od Einsteina...
Wystawy wirtualne
w Bibliotece Głównej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie**

Wyzwania współczesnego świata, rozwój techniki informatycznej stwarzają coraz częściej konieczność komunikowania się z użytkownikiem za pośrednictwem platformy cyfrowej. Od niedawna w witrynach internetowych bibliotek akademickich zaczynają pojawiać się wystawy wirtualne. W pracy zostały omówione między innymi wystawy online prezentowane na stronach WWW bibliotek krakowskich publicznych szkół wyższych. Wystaw takich jest jednak niewiele. Do tych nielicznych należą prezentacje Biblioteki Głównej AGH i one stanowią meritum niniejszego referatu.

Jednym z zadań Oddziału Informacji Naukowej BG AGH już od kilkadziesiąt lat jest organizacja wystaw tematycznych. Prezentowane są eksponaty nie tylko ze zbiorów własnych Biblioteki. W większości są to zbiory udostępniane przez inne biblioteki, muzea, archiwa, fundacje i osoby prywatne. Każda wystawa ma określony okres ekspozycji, po którym zbiory wracają do właścicieli. Doskonałym sposobem przedłużenia „życia” wystaw są ich wersje elektroniczne. Od 2005 roku każda większa ekspozycja prezentowana w BG AGH ma swoją formę internetową. Do tej pory na stronach WWW BG AGH i Akademickiej Biblioteki Cyfrowej ABC umieszczono cztery wystawy wirtualne poświęcone wybitnym postaciom nauki, kultury i sztuki. A wszystko zaczęło się od Einsteina...

**Everything Started with Einstein...
Virtual Exhibitions
in the Main Library of the AGH University of Science and Technology in Cracow**

Challenges of the contemporary world, development of computer technology more and more often create the necessity to communicate with a library user through digital platforms. Recently, online exhibitions started to appear on the Internet sites of academic libraries. In the following research paper some of the virtual exhibitions of the libraries of Cracow public universities are presented. There are not that many of them. The exhibitions of the Main Library of the University of Science and Technology (AGH) are the focal point of this paper.

For the last 60 or so years, the organization of thematic exhibitions is one of the main tasks of the Reference and Information Department of the Main Library of AGH. The exhibits are not only those owned by our Library. Most of them come from other libraries, museums, archives, foundations and private collections. Each exhibition has a set time of duration, after which the exhibits are returned to their owners. An excellent way to prolong the life of the exhibitions is to have electronic versions of them. Since 2005 each major exhibition presented in our Library has its own Internet form. Up to now four virtual exhibitions prepared by our Library are available online; they are devoted to the outstanding characters of science, culture and art. And the first of them was an exhibition devoted to Einstein. So, everything started with Einstein...

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

mgr Barbara SZCZEPANOWSKA
Centralny Instytut Ochrony Pracy, Warszawa
Ośrodek Informacji Naukowej i Dokumentacji

**Międzynarodowa wymiana informacji o bezpieczeństwie pracy
na przykładzie wybranych systemów informacyjnych**

Dla prawidłowego rozwoju społeczeństw, w tym – społeczeństw informacyjnych, niezwykle istotne jest zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracownikom w miejscu pracy. Działania zmierzające do systematycznego podnoszenia poziomu warunków pracy muszą uwzględniać najnowsze osiągnięcia naukowo-techniczne w dziedzinie ochrony pracy, co wymaga dostępu do wiarygodnych krajowych i zagranicznych źródeł informacji. Dostęp ten zapewnić mogą m. in. międzynarodowe systemy informacyjne.

Temat omówiono na przykładzie wybranych systemów informacji o bezpieczeństwie pracy: światowym systemie informacji CIS, zorganizowanym i koordynowanym przez Międzynarodowe Centrum CIS przy Międzynarodowej Organizacji Pracy ILO w Genewie oraz europejskim systemie informacji, tworzonym i koordynowanym przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy w Bilbao.

**International Exchange of Information on Work Safety
on the Example of Selected Information Services**

For proper development of societies, including information societies, it is crucial that safe and healthy workplaces for the workers are assured. The actions made with a view to systematic improvement of the level of working conditions must take into consideration the latest scientific and technical achievements in the field of occupational safety and health (OSH). It requires the access to the reliable national and international information sources. This access can be assured by, among others, international information systems.

This subject was discussed on the example of selected OSH information systems: the CIS world information system, organized and coordinated by the International Information CIS Centre, acting within the frame of the International Labor Organization (ILO) in Geneva, as well as the European information system, organized and coordinated by the European Agency for Safety and Health at Work.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr inż. Lidia SZCZYGŁOWSKA
Politechnika Częstochowska
Biblioteka Główna

Nauka i Edukacja dla innowacji

W praktyce gospodarczej mamy tradycyjnie utrwalone struktury, w których wiedza jest niejako z założenia tworzona, struktury służące jej magazynowaniu i upowszechnianiu oraz struktury przekazujące wiedzę. Odpowiada temu podział na placówki naukowe – szkoły wyższe i instytuty badań podstawowych, placówki zajmujące się badaniami stosowanymi tzw. wdrożeniowymi i organizacje produkcyjne wytwarzające nowe produkty i technologie. Potrzeby procesów innowacyjnych kierowanych do strefy produkcji i usług wymagają: po pierwsze – wzrostu aktywności tej części sfery nauki, która jest skierowana na prowadzenie badań i innowacje, po drugie – stworzenia sprawnego przepływu wiedzy ze sfery nauki do sfery produkcji. Uniwersytety i inne jednostki zajmujące się kształceniem wyższym były zaangażowane w transfer wiedzy, w najogólniejszym ujęciu, od początku istnienia. Ich absolwenci przenoszą wiedzę zdobytą w czasie studiów do świata komercyjnego, z kolei kadra naukowa uczelni publikuje wyniki badań w celu praktycznych zastosowań przez naukową i przemysłową społeczność. Uniwersytety stają się graczami w systemach innowacji, połączeniach wiedzy w sieć i innych formach wspólnego kreowania wiedzy i jej rozpowszechniania. Trudno wyobrazić sobie organizację bardziej predestynowaną do odgrywania roli brokera wiedzy aniżeli uczelnię. Doskonałym i jak dotąd jedynym na tak szeroką skalę pośrednikiem w dostarczaniu wiedzy stały się biblioteki wraz ze swoimi zasobami tradycyjnymi i elektronicznymi.

Science and Education for Innovation

In economic practice there are the traditionally preserved structures within which knowledge is created, the structures used for its storage and dissemination and the structures responsible for its transfer. This state is reflected in the division into educational units – high schools, universities and institutes for fundamental research, units involved in applied research, so called implementation research, and production organizations that produce new products and technologies. The needs of the innovative processes directed at the production and service sphere demand: first of all – an increase in activity of this sphere of research, which is aimed at research and innovations, secondly – the creation of efficient knowledge transfer from the research sphere to the production sphere. Universities and other units that deal with higher education have been involved in knowledge transfer, speaking most generally, from the very beginning of their existence. Their graduates transfer the knowledge gained during their studies into commercial world; on the other hand the academic staff publishes the results of research so that they could be applied by scientific and industrial community. The universities are becoming the players in innovation systems, including knowledge networks and other forms of common knowledge creation and publishing. It is hard to imagine other organization more predestined to playing the role of knowledge broker than a university. The libraries, with their traditional and electronic resources, have become the perfect and so far the only intermediary in knowledge transfer.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr Marzena ŚWIGOŃ
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn
Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych
Pracownia Informacji Naukowej i Bibliologii

Bariery informacyjne w nauce

Tematem referatu są bariery informacyjne utrudniające korzystanie i rozpowszechnianie informacji w nauce. Szczególną uwagę zwrócono na różnice w postrzeganiu barier przez pracowników naukowych, wynikające z takich cech respondentów, jak: wiek, płeć, stopień naukowy i rodzaj nauk.

Information Barriers in Research Science

The paper considers the information barriers hindering the use and distribution of information in science and research activity. Special attention is paid to the differences in perceiving the barriers by research workers due to such variables as: age, sex, scientific degree and field of study.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

mgr Ewa T O M A S Z E W S K A
Instytut Technologii Drewna, Poznań
Biblioteka

**Informacja naukowa w drzewnictwie
ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania Internetu**

Omówiono wybrane zagadnienia dotyczące usług informacyjnych świadczonych przez bibliotekę Instytutu Technologii Drewna. Pokazano możliwości bazy bibliograficzno-dokumentacyjnej o przemyśle drzewnym i meblarskim „DREWINF”, która zawiera dane o czasopismach, normach, wydawnictwach zwartych i dokumentacjach prac badawczych. Zamieszczono krótką charakterystykę baz danych prowadzonych przez Instytut, takich jak ksyloteka i vademecum używanych gatunków drewna. Przedstawiono na wybranych przykładach dostępność w Internecie czasopism naukowych i fachowych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych, gromadzonych w zbiorach biblioteki Instytutu. Omówiono wybrane portale drzewne krajowe i zagraniczne.

**Scientific Information in the Wood Science and Industry
with Special Consideration of the Internet**

The survey discusses selected aspects connected with information services rendered by the Wood Technology Institute's library. It also presents the features of "DREWINF" – a bibliographical-informational database about the wood industry, containing the data on journals, standards, publications and research documentations. A short characteristic of databases kept by the Institute, such as Xylotheque and Vademecum of employed wood species, is enclosed as well. The study shows, using selected examples, the Internet availability of scientific and professional journals, both national and foreign, collected by the Institute's library. Some chosen national and foreign portals are also described.

*Information Exchange and Professional Information Services Development
in Education, Science and Culture for the benefit of Knowledge-based Society*

Zakopane, September 25th-28th, 2007

dr Aleksandra WEJMAN - SOWIŃSKA
Uniwersytet Łódzki
Katedra Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

**Uwagi o wartości homeopatycznych źródeł informacji
z punktu widzenia użytkownika**

Homeopatia zajmuje obecnie czołową pozycję wśród odmian medycyny alternatywnej, ponieważ leczenie tą metodą cechuje bardzo duża skuteczność. Jednak dla osiągnięcia tej skuteczności niezbędne jest wybranie takiego leku, którego oddziaływanie na ludzki organizm jak najdokładniej pokrywa się z indywidualnymi objawami, występującymi u chorego. Każdorazowo wymaga to dokładnego przestudiowania obszernych opisów, zawierających charakterystyki poszczególnych lekarstw. Przy tej okazji ujawnia się interesujący problem z punktu widzenia kanonów informacji naukowej. Mianowicie, im więcej cech danego leku zawiera jego opis, tym większa staje się szansa znalezienia w nim punktów odpowiadających objawom chorobowym pacjenta. Z drugiej jednak strony, nadmierna szczegółowość opisu utrudnia wychwycenie najbardziej istotnych elementów, powodując w ten sposób typowy szum informacyjny.

**Remarks on the Value of Homeopathic Sources of Information
from the Point of View of a User**

Homoeopathy occupies the highest position among different kinds of alternative medicine because of its high therapeutic efficiency. However, to achieve such efficiency it is essential to choose a medicine whose influence on human organism most precisely meets the symptoms at a patient. Each case demands a thorough study of wide-ranging descriptions containing the characteristics of particular medicines. This gives an opportunity to show a problem interesting from the point of view of the canons of knowledge. Namely, the more features of a given medicine its description contains the more chances to find points corresponding to the symptoms at the patient there are. On the other hand, too detailed description makes it difficult to focus on the most significant elements, producing the information noise at the same time.

*Wymiana informacji i rozwój profesjonalnych usług informacyjnych
w edukacji, nauce i kulturze na rzecz społeczeństwa opartego na wiedzy*

Zakopane, 25-28 września 2007 r.

dr Maja WOJCIECHOWSKA
Ateneum – Szkoła Wyższa, Gdańsk
Biblioteka

**Coaching i mentoring.
Metody przekazywania specjalistycznej wiedzy zawodowej
w sektorze usług informacyjnych**

Artykuł przedstawia dwie metody zarządzania wiedzą w organizacji: *coaching* i *mentoring*. Ilustruje genezę ich powstania, główne cele stosowania, zasady funkcjonowania, etapy wdrażania obu metod oraz możliwości i walory ich stosowania w sektorze usług informacyjnych. Podkreśla również rolę, jaką w pozyskiwaniu i przekazywaniu wiedzy pracowniczej pełni osoba mentora oraz motywacja pracownika do samokształcenia i rozwoju.

**Coaching and Mentoring.
Methods of Providing Specialized Professional Knowledge
in the Information Services Sector**

The paper discusses two methods of knowledge management in an organization: coaching and mentoring. The genesis of these methods is presented, as well as their purpose, function principles, implementation stages, and finally its possibilities and advantages in the information service sector. The role of mentor in respect of acquiring and providing the worker's knowledge and, moreover, the role of self-education and personal progress are emphasized.

PIN